

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2016 рік

№6 (299)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ДНІПРО ПЕТРОВСЬК

**В Україні нарешті позбуваються
радянських назв міст і селищ**

**УКРАЇНО,
ти моя
молитва...**

Василь Симоненко

**З
Б
І
Р
Н
И
К**

УКРАЇНІ

Україно,

Ти - сонце весняне,

Моя рідна, моя золота...

Твої древні задумані храми,

Старовинні чудесні міста –

Ніби в казці, де час зупинився,

Щоб усе, що було, пригадати:

Тихі співи і танці вогнисті,

Щебетання в садку біля хати,

І тумани, і роси краплисті,

І героїв славетних життя, -

І мале босоноге дитя,

Що біжить радо з піснею в поле

І сміється, хоч ніженьки коле!..

Я. Черняк

«БОРИСТЕН» – літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник

Шеф-редактор **Фідель СУХОНІС**
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
ІВАНЕНКО Валентин Васильович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.
СВІТЛЕНКО Сергій Іванович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.
ШВИДЬКО Ганна Кирилівна – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
УДОД Олександр Андрійович – завідувач відділу історіографії Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор.
ВАСИЛЕНКО Віталій Олександрович – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
ПОПОВСЬКИЙ Анатолій Михайлович – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.
ДЕМЧЕНКО Володимир Дмитрович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.
ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.
ТРЕТЯК Олексій Анатолійович, завідувач кафедри політології, доктор політичних наук, доцент.
КРИВОШЕІН Віталій Володимирович, завідувач кафедри соціології, доктор політичних наук, професор.
СЕРГЄЄВ Вячеслав Сергійович, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.
ПОПОВА Ірина Степанівна, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, доктор філологічних наук, професор.
ТОКОВЕНКО Олександр Сергійович – Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету суспільних наук та міжнародних відносин, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
ТЕРЕЩЕНКО Алла Костянтинівна – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
СТЕПОВИК Дмитро Власович – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
ГРИЦА Софія Йосипівна – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
НАЙДЕН Олександр Семенович – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.
КИТОВА Світлана Андріївна – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.
ШЕЙКО Василь Миколайович – Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.
КУЦІрина – коректор.

Представництва редакції:
Україна: Володимир Барна, вул. Банкова, 2, 01024, м. Київ, тел. 066-6243231
США: Bahriany Foundation, INC 19669 Villa Rosa Loop Fort Myers, FL., 33967 USA.
З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;
Канада: Mr. N. Vorotilenko, 9424 173 Str., Edmonton, AB., T5T3K8, Canada;
Румунія: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7, Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
Бразилія: Wira SELANSKI, Rua General Glicério, 400 apt. 701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brasil, Telefax: (00-55-21) 2557-5517;
Австралія: Mr. Fedir Habelko 5. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia - 3046 T & Fax: 03.93061997;
Ізраїль: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/1, Lod, Israel;
Польща: Jurii Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielsk Podlaski, Polska;
Кольпортер на США та Мексику: Ilarion Chejlyk 45 Mountain Ave. Warren, N.J. 07059
Франція: Madam Annie Daubenton, Paris, desproches@gmail.com

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторам.
Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.
Адреса журналу «Бористен»: вул. Телевізійна, 3
49010, Дніпро – 10, Україна
Телефони: (050) 340 - 28 - 27, (056) 713 - 52 - 58
e-mail: fidelisukhonis@gmail.com

FACEBOOK.COM/BORYSTENINFO
BORYSTEN.COM.UA

CatArt верстка/дизайн журналу

Засновники\видавці: Дніпропетровська міська громадська організація шанувальників журналу «Бористен», Дніпропетровський Національний університет ім. О. Гончара, Дніпропетровська міська громадська організація шанувальників журналу «Бористен», Дніпропетровський Національний університет ім. О. Гончара.

Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за №1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтвознавства та культурології.

Під селищем Луганське Донецької області загинув український оперний співак Василь Сліпак.

Василь Сліпак – оперний співак, який 20 років жив у Франції. Однак два роки тому він пішов за покликом серця і став на захист України в складі 7-го окремого батальйону Добровольчого українського корпусу. Василь Сліпак був вихованцем Львівської хорової капели «Дударик», закінчив Львівську консерваторію. За інформацією прес-офіцера сектору «Донецьк» Аркадія Радківського в районі Луганського 29 червня працювала з 00:00 до 06:00 ранку бойова машина піхоти – БМП бойовиків. «Зафіксовано 3 обстріли по позиціях ЗСУ. В районі Майорського працював АГС по позиціях ЗСУ», - сказав він. Як розповів один із військових ДУК ПС, який був у бою разом зі Сліпаком, оперний співак загинув біля селища Луганське близько 6 години ранку від пострілу снайпера з великокаліберної гвинтівки.

«Була атака з боку Дебальцевого. Спочатку по позиціях військових ЗСУ стріляли з артилерії, пізніше пішли танки і піхота. Сліпак сидів за кулеметом. Крім нього снайпер підстрелив двох військових, стан середньої важкості», - розповів військовий.

Вічна пам'ять!

ЗМІСТ

- Стор 1 Під селищем Луганське
Донецької області загинув
український оперний співак
Василь Сліпак.
- Стор 2 – 3 Традиційний
національний живопис –
сучасності
- Стор 4 Концерт під відкритим
небом
- Стор 5 «Казах, який виріс на гриві
коня,
характером схожий на нього!»
- Стор 6 -7 Християнська сторінка
- Стор 8 - 9 ГОЛОС НАРОДУ -
ГОЛОС БОЖИЙ
- Стор 10 – 12 Доба Нового
Середньовіччя
- Стор 13 РІДНА МОВА
- Стор 14 Рубрика «Даринка»
- Стор 15 - 18 ІЗ ЖИТТЯ НА ЗОНІ
РОЗМЕЖУВАННЯ
- Стор 19 – 20 Історія і культура
України:
сучасний погляд на сторінках
нового видання
- Стор 20 - 22 Козацький батько
повертається!
- Стор 23 - 24 ДО 140-річчя
НАРОДЖЕННЯ ВИЗНАЧНОГО
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЦЯ - СЕРГІЯ
ЄФРЕМОВА
- Стор 25 ЙІ ОДНІЙ СВОЄ
ВІДКРИЮ СЕРЦЕ
- Стор 26 «Я свободою все
замалюю!»
- Стор 27 «Молять за Україну – із
небес, живі!»
- Стор 28 – 30 Олександр
Пісаревський: « Держава служить
народу для створення добробуту,
гідних умов життя та виживання
Нації, збереження історії,
традицій, культури народу
та просування його на шляху
прогресу та розвитку».
- Стор 31 – 32 ВЕЛЬС. ШЛЯХ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЧЕРЕЗ ТЕРОР
- Стор 33 - 34 «Журнал «Бористен»
інформаційний спонсор мега-
імпрези «Козацька слава отамана
Сірка - на крилах Незалежності
- Стор 35 Дослідники з'ясували,
чим відрізняються українські
діаспори Німеччини та Польщі
- Стор 36 Не знімати із ранку до
ночі: Vogue вкотре відзначив
популярність українських
вишиванок

Традиційний національний живопис – сучасності

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара пройшов відкритий захист дипломних робіт студентів спеціальності «Образотворче мистецтво», виконаних у техніці петриківського розпису. Віднині стіни 4-го навчального корпусу довгі роки прикрашатимуть яскраві мистецькі роботи випускниць кафедри образотворчого мистецтва та дизайну ДНУ Ганни Душиної та Маргарити Петренко. Зокрема, в якості дипломних проектів молоді художниці представили 11 ґрунтованих полотен у стилі петриківського розпису на тему «Моя Україна: монументально-декоративний розпис». Техніку цього оригінального мистецького стилю дівчата студіюють лише другий рік, з моменту, коли на кафедрі була відкрита нова спеціалізація «Робота в матеріалі “Петриківський розпис”». Керівник нового образотворчого напрямку – заслужений майстер народної творчості України, член Дніпропетровської організації Національної спілки художників України, віце-президент громадської організації «Асоціація майстрів народного мистецтва України», викладач Дніпропетровського театрального-художнього коледжу, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну ДНУ Тетяна Анатоліївна Гарькава. Сьогоднішніх студентів можна сміливо назвати четвертим поколінням самобутнього народного мистецтва, відзначає Тетяна Анатоліївна, уродженка с. Петриківка. «Я є ученицею Федора Савича Панка, який навчався в родоначальниці петриківського розпису Тетяни Якимівни Пати, – розповідає майстриня. – Зачинателі цього напрямку були майстрами від природи: надихаючись образами, які зустрічали навкруги, вони в своїх роботах відтворювали художні стилізації усього, що бачили. А сьогодні ми не лише зберігаємо цю спадковість поколінь, використовуємо традиційні інструменти, техніки та елементи петриківського живопису, але й створюємо сучасні інтерпретації на нових матеріалах (картоні, тканині, склі, кераміці тощо). Це наш своєрідний внесок в загальну українську культуру, в сучасну національну цивілізацію», – говорить вона. Зазначимо, що викладання техніки петриківського розпису в нашому регіоні ведеться у дитячих гуртках (починаючи з 3-х років), художніх школах, в Дніпропетровському театральному-художньому коледжі на спеціальності «Декоративно-прикладне мистецтво». Проте отримати кваліфікацію спеціаліста найвищого рівня акредитації із цього виду мистецтва можна

лише в Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара на кафедрі образотворчого мистецтва та дизайну. «На нашій кафедрі студенти оволодівають майстерністю виконання живопису, малюнку, композиції та дизайну, а віднедавна ще й петриківського розпису. Маючи “корінні” знання цього самобутнього народного мистецтва, молоді художники можуть активно застосовувати його інтер’єрах та екстер’єрах, в оформленні промислових виробів чи будь-яких інших дизайнерських проектів. До того ж наші випускники мають право викладати петриківський розпис у спеціалізованих навчальних закладах, бути керівниками дитячих гуртків чи просто створювати свої оригінальні роботи», – підкреслює керівник напрямку Тетяна Гарькава. В університеті говорять, що впровадження нової спеціалізації дає змогу піднести петриківський розпис на значно вищій науковий рівень. Так, невдовзі планується видати навчальний посібник «Петриківський розпис» із грифом МОН України, який вміщуватиме кольорові ілюстраційні додатки. Також є домовленості з Київським державним інститутом декоративно-прикладного мистецтва та Львівською національною академією мистецтв з приводу ознайомлення інших частин України з дніпровською регіональною творчістю та розвитку декоративно-прикладного мистецтва в Україні в цілому. Зацікавлені в петриківському розписі студенти-художники Дніпропетровського національного університету швидко осягнули таїни цього мистецтва. Лише за два роки вони вивчили історіографію цього стилю, ознайомилися з багатою творчою спадщиною його родоначальників, а також професійно опанували основні елементи (“цибулька”, “кучерявка”, “калина”, “горобина”, “мальва”, “мак”, “сонях”) та різноманітні техніки

виконання (техніка переходу, техніка мазка, пальцеве малювання, малювання щіточкою з котячої шерсті, малювання лозиною тощо). За цей час молоді художники взяли участь у всеукраїнському промо-турі, де проводили майстер-класи з традиційного розпису. Відзначимо, що спільні зусилля Тетяни Гарькавої і талановитих студентів ДНУ допомогли Україні в 2013 році одержати довгоочікувану перемогу, коли петриківський розпис був внесений до репрезентативного Списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО. Випускним творчим проектам так само передувала кропітка піврічна підготовча робота. Для створення 11 великих панно на стінах навчального корпусу дипломанти ретельно аналізували приклади визнаних майстрів, малювали власні ескізи і навіть збирали гербарій для розробки найбільш точної художньої стилізації рослинного орнаменту.

«Петриківський розпис – це унікальний, суто національний прояв нашої щедрої, духовно багаті народної творчості, – розповідає дипломантка Маргарита Петренко. – В його основі лежить образне сприйняття рідної природи: її яскравий колорит і гармонійність форм. Відтак, я в своїх полотнах прагнула втілити давню ностальгію українців за об'єднанням із природою. Найперше, хотіла передати чарівну енергетику нашої природи, її теплу красу, викликати у глядачів відчуття

своєрідного “повернення до рідного краю”». Оформлення навчального корпусу стало хвилюючим досвідом й для іншої випускниці – Ганни Душиної. «Я вперше виконувала роботу такого масштабу, а тому дуже переживала, щоб вдало перенести свої ескізи на великі стіни. Взагалі, впродовж створення свого дипломного проекту я намагалася відпрацювати кожен елемент, так би мовити, якомога ґрунтовніше натренуватися за час навчання, аби потім, в подальших самостійних роботах, вже не робити жодних помилок», – відзначає дівчина. Створивши ці унікальні проекти, молоді мисткині не лише засвідчили свій високий професійний рівень, але й посприяли популяризації національного декоративного розпису. Адже його, на думку голови дипломної комісії, завідувача кафедри образотворчого мистецтва та дизайну ДНУ Віктора Корсунського, в інтер'єрах та екстер'єрах сучасних українських будівель занадто мало. «Чимало з нинішніх художніх проектів у петриківському стилі, на жаль, так і залишаються віртуальними, не знаходячи жодного практичного втілення. Наші ж студенти створили цілком реальні інтер'єрні об'єкти, – наголошує Віктор Олексійович. – У розписі Альма-матер вони, по суті, увіковічили своє ім'я, залишили частину своєї душі... Ми глибоко переконані, що їхні авторські роботи стануть не лише прикрасою, яка збагачуватиме інтер'єр вишуканими регіональними мотивами, а ще й принесуть університету високі творчі дивіденди. Позаяк кафедра образотворчого мистецтва та дизайну Дніпропетровського національного університету наразі єдина в регіоні, яка надає вищу освіту з петриківського розпису. Через це ми вважаємо своїм безпосереднім обов'язком якомога ширше впроваджувати в життя цей унікальний вид мистецтва».

**Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
Тел.: 374-98-20
www.dnu.dp.ua**

Концерт під відкритим небом

Підведені підсумки щорічного студентського конкурсу художньої самодіяльності – міського фестивалю «Студентська весна». Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара став рекордсменом за кількістю виступів. Особливість цього року фестивалю – в рамках звітнього концерту учасників пройшла презентація вищих навчальних закладів міста.

Починаючи з минулого року, фестиваль «Студентська весна» за ініціативи студентів ДНУ проводиться не в приміщенні Палацу студентів, а в парку Шевченка, де організуються багато цікавих локацій для всіх мешканців нашого міста. Саме цю ідею використали організатори міського фестивалю цього року при підведенні підсумків головного студентського конкурсу художньої самодіяльності. До початку заходу на центральній алеї парку пройшла презентація вищих навчальних закладів міста. У кожного була окрема територія, на якій студенти розповідали і рекламували свій ВНЗ старшокласникам з різних шкіл міста. А потім кращі виконавці отримали дипломи лауреатів. Знайомтеся з переможцями, які представляли ДНУ: Сергій Адамський та Денис Тищенко з факультету суспільних наук і міжнародних відносин;

Народна циркова студія «Радуга» (керівник – Тетяна Золотова);

Народна студія сучасного вокалу «Мрія» (керівники – Оксана Рудковська та Дмитро

Свинаренко);

Дует солісток Народної студії сучасного вокалу «Мрія» у складі Аліни Гроховської (факультет міжнародної економіки) та Катерини Шевчик (економічний факультет);

Денис Мулік з факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем;

Зразковий театр танцю «Рассвет» (керівники – Людмила та Ольга Вінокурови);

Збірна команда КВН «180 і вище»;

Ганна Коршунова (факультет систем та засобів масової комунікації).

Також у рамках церемонії нагородження оголосили переможців конкурсу відеоробіт, який проходив у рамках фестивалю. Відеороботи представляли виключно команди студентських ТБ. Перемогли команди різних ВНЗ, у тому числі, ДНУ. Журі було непросто визначитися з найкращими, тому що цього року концерт талантів ДНУ, що проходив у День відкритих дверей університету, тривав більше дев'яти годин. Можна впевнено сказати, що ДНУ ім. О. Гончара – рекордсмен за кількістю виступів. Адже всього було представлено на конкурс на одинадцять звітних концертах усіма ВНЗ близько 200 номерів, а концерт нашого університету в парку складався з такої ж кількості виступів за один день!

**Палац студентів
ДНУ ім. О. Гончара**

«Наші переклади»

«Казах, який виріс на гриві коня, характером схожий на нього!»

Галимкаір Мутанов народився 27 березня 1957 р. в селі Бельтерек Жармінського району Східно-Казахстанської області, в Казахстані. Доктор технічних наук, професор, ректор Казахського національного університету імені аль-Фарабі. Автор понад 400 наукових публікацій. Член Всесвітньої Академії Мистецтв і Наук (The World Academy of Art and Science); віце-президент та академік Національної академії наук Республіки Казахстан; віце-президент Євразійського економічного клубу вчених; президент Національної академії наук вищої школи Казахстану. Заслужений діяч науки і техніки РК. Відзначений багатьма високими державними та міжнародними нагородами Казахстану, Франції, Англії, Польщі, Росії, Португалії, Ірану, Йорданії... Почесний доктор і професор понад десяти університетів світу. Водночас Галимкаір Мутанов – Поет, у віршах якого вражають глибокі філософські асоціації, тонкий ліризм, чуйність та проникливість, велика любов до Батьківщини і прекрасне кохання й повага до Жінки.

Слід на піску

Слід на піску – чиясь примхлива доля...

Він ніби манить, чи душа болить?

Мов свіжа рана, розіп'ята вмить!

Та вітер тут вершить незриму волю.

Вітрисько знов розгойдує цей світ,

Уривчасто, непевно, незбагнено...

Піщаний степ, похмурий моноліт,

Враз змінюється, наче тінь Гогена.

Шепочеться каміння про своє:

Зібратися б разом – в могутню брилу,

Відчути волю, благодатну силу!

Лиш вітер розпростертись не дає...

Та навіть обійнявшись, мов брати,

Для сліз не підставляючи щоку,

Не збережуть, як сонцем не крути,

Живі сліди на рваному піску.

Ще мить – і тихо зникнуть назавжди,

Загубляться, забудуться, мов зорі...

Та все ж вони були – хай навіть кволі,

І з'являться нові стрімкі сліди!

Хай кажуть, що, мандруючи в пісках,

Ми, ніби духи, не лишаєм сліду...

Та небо палко крає вільний птах,

І цю любов вітрисько не спинити!

Хай не збагнуть: у чому сенс блукань,
Які скарби шукаємо затято?

Піски – довкола і міраж – мов свято...

Ти – справжній, брате, вільний тут, як лань!

Гусак-ватажок

На відстані стріли летить ватаг,

Випереджаючи тендітний клин;

Лиш молитовно пам'ятає він:

Здолати шлях!

Йому ніколи тут не відболить,

Така от карма – відчувати тлін;

Він попередить, передбачить мить, –

Один.

Тримає небеса, немов атлант,

Хоч крила стер у муках до крові;

Бо треба вберегти братів від втрат, –

Живі?!

Врятовані – в прийдешнє та минуле

Удома до нестями надивись!

Та каменем враз падаєш униз –

Від щастя? Кулі?..

Так і поет – душею крає час,

Попереду скривавлено іде;

Та стигми відчувають: як і де? –

Попереджають безневинних нас.

Йосип Ариматейський поховав Ісуса

Провідники рубрики:
почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК
та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

У Євангелії від Івана, розділ 19, сказано про ще одного героя Євангелії – Йосипа Ариматейського (38-42): «Потім Йосип з Ариматеї, що був учень Ісуса, але потайний, бо боявся юдеїв, став просити Пилата, щоб тіло Ісусове взяти. І дозволив Пилат, тож прийшов він і взяв тіло Ісусове. Прибув також і Никодим, що давніше приходив вночі до Ісуса, і смирну приніс, із алоєм помішану, щось літрів зі сто. Отож, узяли вони тіло Ісусове, та й обгорнули його плащаницею із пахощами, як є звичай ховати в юдеїв. На тім місці, де Він був розп'ятий, знаходився сад, а в саду новий гріб, що в ньому ніколи ніхто не лежав. Тож отут вони поклали Ісуса, бо поблизу був гріб». Згідно з Євангелією Йосип був багатий і знатний член Синедріона з міста Ариматея або Рамат (Рами). Він був послідовником Ісуса, але таємним, і не входив до числа апостолів. Саме Йосип просив у Пилата тіло страченого Ісуса, і, отримавши дозвіл зняти його з хреста, поховав у вирубаній в скелі гробниці, що належала йому самому. Разом з ще одним учнем Ісуса, Никодимом, Йосип обгорнув тіло Ісуса плащаницею, якою, за однією з версій, тепер є Туринська плащаниця. Смирна і алое – це надзвичайно дорога запашна рідина з соку смирни і алое, яку зазвичай використовували для бальзамування. У християнстві вважається, що похованням в гробниці Йосипа Ариматейського було виконано місянське пророцтво Ісаї: «Йому призначили труну з лиходіями, та Його поховали в багатого» (Іс. 53:9). Потім Йосип закрив вхід до гробниці величезним каменем. Коли Христос воскрес, то поховальне полотно лишилося у гробниці. Нині воно всесвітньо відоме як Туринська плащаниця, яка є об'єктом поклоніння і наукових досліджень. Але похорону як такого не було. І не могло бути. Про це Ісус принаймні 10 разів говорив своїм учням: «І почав навчати їх, що Синові Чоловічому треба багато страждати, і старші, первосвященники та книжники відцураються Його і Його уб'ють, і Він по трьох днях воскресне. Він говорив про це відкрито» (Мр. 8.31, Мтв. 16.21, Лк. 9.22). Тобто Христос говорив учням про своє воскресіння на третій день цілеспрямовано, навчав їх. Але ж Його таки поховали у гробниці. Йосип Ариматейський її спорудив начебто для себе, але зверніть увагу: «На тому місці, де Його розп'яли, був сад, і в саду — нова гробниця» (Ів. 19:41). Тобто гробниця була поряд з місцем розп'яття — Голгоотою. А тепер поміркуйте: хто захоче влаштувати свій посмертний спокій поряд з місцем страт і катувань, звідки періодично лунали зойки страждання та прокляття. Висновок: ця «гробниця», розташована у нетиповому для поховань місці, була призначена не для поховання, а для зберігання у недоторканості Христового тіла протягом трохи більше однієї доби — від вечора п'ятниці до недільного ранку. Євангелісти звертають увагу, що вхід до «гробниці» закривав дуже великий камінь (Мк. 16.4), який не могли відкотити двадцять чоловік. Виходить, що без спеціальних технічних засобів «гробницю» неможливо було відкрити, що є нетиповим для

такого роду поховальних споруд. Як же тоді Йосип спромігся закрити цим каменем вхід до гробниці? Дослідники повідомляють, що камінь котився по спеціально зробленому похилому жолобу. Початково він знаходився на підвищенні і фіксувався клином. Йосип вибив цей клин, камінь під своєю вагою покотився по кам'яному жолобу і закрив вхід. Як бачимо, конструкція «гробниці» дозволяла легко її закрити, проте абсолютно не передбачала можливості її наступного відкриття. Згаданий «непідйомний» камінь відкотив воскреслий Христос силою своєї віри, спроможною, як Він казав, пересувати гори (Мтв. 17.20).

Наявність нетипової гробниці у нетиповому місці свідчить про те, що Христове воскресіння було не імпрровізацією, а ретельно спланою акцією. Визначні сліди крові на Туринській плащаниці безперечно свідчать, що тіло не було ні забальзамоване, ні навіть обмите. Тільки не кажіть, що в учнів не було часу обмити тіло Господа через наближення юдейської суботи. По-перше, добре відомо, як Христос ставився до суботи — він її демонстративно ігнорував. По-друге, Йосип і Никодим при бажанні могли обмити тіло за кілька хвилин. Тоді навіщо Никодим приніс так багато бальзамуючої рідини? Дослідження Туринської плащаниці показали, що вона була просякнута розчином алое і смирни. Велика кількість рідини потрібна була саме для того, щоб повністю занурити у неї цю дорогу льняну тканину площею майже 5 квадратних метрів. Потім плащаницю, з якої стікала запашна рідина, поклали на камінь. На одну половину тканини поклали Ісусове тіло (головою до центру полотна), яке накрили другою половиною. Навіщо була потрібна просякнута запашною рідиною плащаниця? Адже воскреснути мало цілком мертве тіло, до того ж спотворене жорстоким бичуванням і розп'яттям. Під кінець римський воїн завдав уже мертвому тілу «контрольний удар» через правий бік у серце, щоб гарантувати смерть (Ів. 19.34). Очевидним є те, що після цього Христове тіло було абсолютно несумісним з життям, і йому не могли зарадити жодні обмивання чи бальзамування.

У цьому є таємниця. Церковна влада спочатку поставилася до плащаниці стримано, оскільки вважала її картиною живописця, що не мала жодної цінності. На шматку полотна було видно лише темні плями, що неясно позначали риси якогось обличчя і силует тіла. Христове зображення на плащаниці було виявлене лише 1898 року завдяки відкриттю фотографа Секондо Піа, який сфотографував полотно і, поглянувши на негативну фотопластину, був глибоко вражений — на ній проявилось позитивне зображення Спасителя.

Дивно, що Христове зображення на плащаниці визнали лише через 2 тисячі років після його утворення. Інакше й не могло бути, оскільки для зрозуміння сутності плащаниці люди вже повинні були володіти технологіями цифрової обробки і розпізнавання зображень, комп'ютерного сканування рентгенівським і ультрафіолетовим промінням, мікрофотографії в поляризованому світлі, тонкого хімічного і радіоактивного аналізу, аналізу ДНК і багато іншого. Без усього цього походження плащаниці й досі залишалося б під великим сумнівом. Порівняно недавно вчені виявили на плащаниці зображення монет, які були покладені на очі померлого Ісуса. Точно встановлено, що це найдрібніша мідна монета, яка була викарбувана Понтієм Пилатом в 29-30 році. Йосип Ариматейський і Никодим могли з поваги

до свого Вчителя використати золоті або срібні монети. Проте вони використали саме ту монету, яка точно вказувала на час події, а також місце — підвладну Пилатові територію Юдеї та Самарії. Це означає, що Туринська плащаниця — це Христове послання сучасному поколінню людей. Це — послання, яке безперечно підтверджує істинність Євангелія. Плащаниця — це фотографія Христового тіла з залишками Його крові, рослинного пилку Палестини і навіть ерусалимського ґрунту. Ось чому Христове тіло не обмивали! Полотно плащаниці було застосоване як «фотопластина», на якій точно зафіксована реальність давнини. А величезна кількість бальзамуючої рідини повинна була захистити цю фотографію від шкідливого впливу мікроорганізмів та інших подібних загроз. Отже, феномен Плащаниці започаткував поєднання віри і науки. Без цього неможлива справжня релігія як шлях поєднання людського і божественного, небесного і земного. Це рішучий крок до цілісних знань. Тепер скажемо бодай кілька слів про Никодима. У Євангелії від Івана (Ів. 3, 1-21) написано: «Був один чоловік з фарисеїв, Никодим на ім'я, начальник юдейський. Він до Нього прийшов уночі та й промовив Йому: «Учителю, знаємо ми, що прийшов Ти від Бога як учитель, бо не може ніхто таких чуд учинити, які чиниш Ти, коли Бог з Ним не буде». Далі йде розповідь про народження згори. А тепер ще 7:50: «Говрять до них Никодим, що приходив до Нього вночі, і що був один з них: «Хіба судить Закон наш людину, як перше її не вислухає, і не дізнається, що вона робить?». Як бачите, Никодим став проти первосвящеників, коли вони послали схопити Ісуса Христа. Після страждань і хресної смерті Спасителя Никодим допоміг Йосипові Ариматейському зняти Його з хреста і покласти до гробниці. Юдеї видалили його з синагогу і з Єрусалиму, він жив у замиському домі Гамаліїла, свого родича, де й помер. Тепер усі ми будемо більше знати про Йосипа Ариматейського і багатого фарисея Никодима. Але наші бесіди спрямовані не лише на поглиблення знань Біблії, а й на їх використання. У даному випадку нехай вам буде корисним досвід Никодима, який належав до правлячої верхівки, але усе ж шукав істини, тому вночі прийшов до Христа і сприйняв Христове вчення. Йосип зробив це раніше, але став активним прихильником Христа і коли у день страти усі учні поховалися, а один навіть зрікся Учителя, Йосип пішов до римського правителя з проханням видати йому тіло, з точки зору римлян, страченого злочинця. Хіба це не сила віри і відданості? Дійте ви також в складних ситуаціях, як діяли Йосип і Никодим. Амінь.

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді з питання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму «Відвертість», яка виходить в ефір з Києва, щонеділі о 19:40, на першій програмі Українського радіо

« Спеціально для «Бористену»

ГОЛОС НАРОДУ - ГОЛОС БОЖИЙ

(Мої роздуми з висоти віку і досвіду)

Могутній всенародний голос українського народу в другому Майдані крім своїх зрадників, злодіїв, хабарників та московських агресорів, почули майже всі народи світу. Здавалося, що цей могутній голос Божий, як ніколи раніше, об'єднає все українство в одну монолітну силу, яку навіть пекельні сили Москви не здолають. Та ні! Всенародна ейфорія повільно зникла, як роса на сонці, що давало злочинним елементам з поміччю ненажерного північного ворога, почати свою диявольську діяльність. Не буду згадувати нікого поіменно, бо вони всім відомі. Не без зради і страху, велика і випосажена українська армія в Криму не зробила найменших зусиль, щоб зупинити московських "зелених чоловічків" від захоплення Криму. Брехливо та пошахрованим референдумом, без спостерігачів, безпротестно відбулось прилучення Криму до Москви.

На розпучливий крик Донбаських жителів, що не можуть довше терпіти тиску бандерівських фашистів, хоронитель Путін знову послав на рятунок зелених чоловічків. Та цим разом, привіт зелених агресорів українськими добровольцями нагнав їм стільки страху, що їхні зелені штани пожовкли в долині. Дворічне "воєнне весілля" продовжується коштом тисячних смертей, героїчних синів і дочок нашого народу та ще більше цивільного люду. Зламання Будапештських гарантій Москвою та погроза атомною зброєю, заскочила не приготовані народи світу. Проте довготриваючі спільні санкції Америки і Європейського Союзу проти Москви не дали бажаних успіхів. Бо московська перфідно-брехлива пропаганда переконує світ, що Москва не є учасником війни на Донбасі і хоче миру, чим повільно розхитує ЄС. В наслідку, першою з ЄС уже вийшла Англія, а вслід за нею будуть слідувати інші держави.

Чим довше буде існувати такий безрезультативний стан, тим легше буде Москві досягнути намічених пляни. В між часі, щоб не допустити до нових санкцій у липні, Путін з Лавровим намовляють Грецію та Угорщину, щоб не ставили своїх підписів, на продовження санкцій. Сучасні події в Україні та перспективи її майбутнього знаходяться під знаком запитання. Бо найбільшою проблемою зараз є створені Москвою два фронти. Перший, дуже складний - внутрішній і другий - російський. Москві вдалось з поміччю агентури збаламутити українських громадян Донбасу російської національності, які несвідомо вимагають прилучення їх до Москви. Чому несвідомо? Бо московська мова відіграла тут бажану роль, щоб не можна

було розпізнати, хто є хто. Під укриттям мови, скривалися ворожі високі посадовці, військові старшини та багато інших запроданців, від яких аж кишить і, зараз, в Україні. Так, наприклад, в Іловайській трагедії, через спільну мову та зраду промосковської старшини згинули тисячі невинного нашого вояцтва. Або наш Штабовий старшина, що вдержував контакт із Путіном, довідавшись, що за ним сліdkують, залишив усе, - з дружиною втік до Москви. Якщо б злочини були карані владою, то жіночка з Донбасу не відважилась би давати напрямні російській артилерії за винагороду. Також колишній заступник командира морських сил України адмірал Сергій Єлісеєв, якого пошукують за зраду та дезертирство... Чи санітарний лікар Святослав Протаса не мав на хліб, якого СБУ задержало на хабарі... Таких та подібних прикладів можна навести безліч. Не меншим злом є підкупство та хабарництво, яке вже стало звичаєвим. Цікаво, що в більшості всі ці злочинці являються громадянами України, але не згадується якої національності. То можуть бути люди 5-ої колони, які користуються панівною мовою в Україні та потенційно знеславляють Україну перед світом. Друга досі невиліковна проблема - олігархія в Україні, яка також не є українська, але процвітає. Вони хоч не при владі, проте випихають своїх довірених до урядів. Незаперечно, що їхні не корисні впливи виразно проглядаються, як у політичному, так і економічному житті України. Чуються голоси, що один олігарх був спроможний не допустити до конфлікту на Донбасі, якщо це є правдою, то він повинен відповісти перед

народом. Знаємо, що армія живе в недостатках, але немає випадку, щоб хоч один "грошовий мішок витрусив мільйон на її потреби, коли матері часто забирають хліб від дітей, щоб занести воякам на передову варене і печене. Дружні держави відмовили українській Армії надати потрібне озброєння. Чому просити? Чому не взяти від олігархів по одному мільярдіві доларів і не закупити, в кого є на продаж. Про суд та українське судочинство просто соромно згадувати. Хто має судити суддю за хабарництво? Хто буде відповідальний за втечу злочинців - злодіїв та вбивць часів влади Януковича? Чому до цього часу ніхто із них не сидить у в'язниці?

Мимоволі виникає питання, чи є можливо побороти це лихварство? Так є можливо, тільки треба прийняти додаткові суворіші Конституційні закони. Бо тільки всі моральні цінності, законний порядок та добробут народу творять силу і незборимість нації. Я свято вірю у силу рідної нації, бо вона доказала свою зрілість об'єднанням в обох Майданах та в боях з агресивною Москвою, вона буде переможцем, якщо чим скоріше позбудеться внутрішньої 5-ї колони.

Не в гнів чи образу нікому, тільки слова правди. Одностороннє воєнне перемир'я на сході України не спрацьовує, щоденно гинуть українські молоді герої, а поранені залишаються каліками на все життя. Чим далше від фронту, де не чути вже зриву канонади, життя нормалізується. Гучна музика, танці, забави, вечірки, фестивалі та повні корчми гамору, який глушать стогін і крик вмираючих братів і сестер у війні з Москвою. Невже ж народ не бачить, чи не хоче зрозуміти, що ця війна рішатиме, бути чи не бути нашій нації, нашій країні - Україні?! Чи не можна б зараз, здержатись від цих приємностей, а витрати коштів передати на фронт та продовжувати живучість сили об'єднання, яка була в часі Майданів.

Треба признати, що стратегія путіна спрацьовує. Невже ж вільний світ не розуміє, чи не хоче бачити, що в останніх роках за всіма запальними та гарячими точками у світі, показуються чорні кремлівські роги! Наслідки закулісної дипломатичної гри, не все будуть відомі. Чи мільйони біженців, які заляли Європу, не є ворожим пляном розрушити Європейську єдність і силу? Чи вихід Англії з ЄС, не є познакою ворожого успіху? Кремль не приховано радіє цією тріщиною, бо Америка і ЄС, є одинокою перешкодою путінським плянам. Відомий фінансист Джордж Сорос, заповідає дальші тріщини та неминучий розлам Євросоюзу. Якщо так станеться, то яка буде доля українського народу та його незалежності?

На базі наведених фактів можна зробити такі висновки, що для України щоденно зростають нові труднощі. Мінські домовленості слабнуть на користь Росії, французькі політики

вимагають послаблення, а то й знесення санкцій. Меркель поки що вдержує незмінну позицію, а путін домагається, щоб Україна говорила з сепаратистами. Із зміною влади в Америці можуть зайти не передбачувані перемири. Щоб Україна вийшла переможною в цій війні, чим скоріше треба знищити внутрішній фронт. Як його знищити? Конституція не передбачує кари смерті, але необхідно треба прийняти Конституційний додаток, про гостріші кари для всіх інших злочинів часи воєнного стану. Треба проголосити воєнний стан в Україні. Він дає можливість виносити найвищий вимір кари. За зраду держави (в широкому значенні зради) Воєнний Трибунал може засудити зрадників, перебіжчиків карою смерті. Можна вірити, що після покарання одного злочинця карою смерті, більше таких злочинів не буде. Не треба боятись крикливих голосів захисників "людських прав", бо такими правами користуються майже всі народи.

Суворі закони - то є одинока сила, що може тотально побороти існуючий внутрішній фронт, що також буде великою всенародною наснагою в боротьбі з ворожою агресією.

**Іван Буртик,
Нью-Джерзі (США)**

«На перехресті думок»

Доба Нового Середньовіччя

В жовтні минулого року ми вже вели розмову про кризу європейської цивілізації через ісламську навалу у вигляді неконтрольованої міграції та її трагічні наслідки у вигляді терористичних актів, вбивств та хвилі насилля на вулицях толерантних європейських міст. Сьогодні ж, ми хотіли загострити вашу увагу, шановні читачі, не стільки на причинах, скільки на наслідках цієї цивілізаційної кризи, яка прямо загрожує й Україні. Колись світом правили великі просвітницькі імперії як Візантія, Іспанія, Португалія, Франція, Швеція, Данія, Велика Британія, Австрія, Німеччина, нині ж ми спостерігаємо поступовий занепад справжніх цінностей людства і деградацію світової спільноти. На наших очах відбувається руйнація віковичних традицій (національних, релігійних, економічних) і захоплення життєво важливого простору Європи, зокрема і України, варварами зі Сходу (Московія, Афганістан, Китай, Індія) та Півдня (Лівія, Туреччина, Сирія, Сомалі). Все, що колись було збудовано видатними архітекторами, записано зі слів славетних теологів, створено руками справжніх митців, сьогодні втрачає свою колишню красу і славу. Сучасна Європа, як і наша Ненька-Україна, увійшла в чергову добу “темних віків”. Вулицями величних Рима, Парижа, Лондона, Берліна, Стокгольма, Відня та Києва безперешкодно тиняються орди зубожілих варварів: негрів, індусів, арабів, циган, турків, та найстрашніше, поборників гендерної рівності і так званих секс-меншин. Історія має дивну звичку повторюватись, якщо її трагічні уроки не були вивчені! На жаль, нове Середньовіччя, що охопило всю Європу від Лісабона і Кале до Києва та Гельсінкі, є найгіршим проявом не вивчених помилок минувшини! Коли вже християнська Римська імперія впала під тиском навали диких орд гунів, ніхто не знав, яке майбутнє його очікує. Велике переселення народів змінило всю Європу, якою її запам’ятали Геродот та Вергілій. Неосвічені дикі германські племена готів, вандалів, лангобардів, франків та саксів, на тлі гунської навали, відкрили нову добу... прийшовши на вже підготовлений античний ґрунт Риму та Афін, варвари почали асимілюватись із носіями культури на Апеннінах, Піренейях та Балканах, та що важливіше, на відміну від сучасних дикунів, почали творити нову культуру! Замість зруйнованої готами Західної Римської імперії постали Остготське, Франкське, Бургундське та Вестготське королівства, які були спраглими до культури та просвітництва. Варвари без ідеї сприйняли та всмоктали ту

класичну культуру, яку їм лишили римляни та елліни, додавши лише трохи власного колориту. Завдяки цьому у добу Середньовіччя похрещені Римом дикі германці мали змогу дати відсіч арабському нашестю і розпочати свій визвольний похід – Reconquista. Нові держави не змогли асимілювати корінне населення Апеннін, Балкан та Піренейів, вони змушені були пристосовуватись самі. Власне через це, трохи згодом відбувся розквіт європейської культури, що зветься добою Відродження – Rinascimento. Сьогодні, вже інші орди прагнуть панувати тут... Замість того аби пристосовуватись до умов та культурних традицій корінних націй Європи, із якими вони планують співіснувати, нам навіть не пропонують обирати щось краще, навпаки змушують самим асимілюватись із загарбниками. Тут все стає очевидним – а бостати транссексуалом чи мусульманином і згинуть у морі цих нових варварів, або дати останній бій! Проголошені Беконом, Скворородою, Монтецьо та Мацціні цінності Європи вільних націй, сьогодні згинуть у мороку мультикультуралізму та гендерної толерації. Колись світлі ідеї свободи, рівності, братерства, демократії і національного відродження, сучасні політики та ідеологи “Сполучених Штатів Євросоюз” запламовують та зневажають, перетворюють на свій культурмарксистський лад. А от прибічників захисту національної ідентичності та традицій ці толеранти та ісламофіли таврують мітками фашизму, расизму, шовінізму та ксенофобією, називаючи справжніх патріотів нелюдами та гомофобами, що не здатні до “рівноправ’я” та толерації із загарбником. Ми не просимо, а вимагаємо поважати нашу культуру та національну ідентичність, адже прагнемо справедливості! Фобія – це страх перед чимось незнайомим та невідомим досі, а нам нічого боятись, адже ми на своїй землі! Проте, орди прихильників такого собі “рівноправ’я” з одного боку,

та нащадки Золотої Орди з іншого, змушують нас взятись за зброю і дати відсіч загарбникам по обидва боки українського кордону. Європа, яку її знали Наполеон, Бісмарк, Коновалець та Маннергейм перетворилась на расовий відстійник із пропагандистами усілякої нечисті та безбожництва. Те саме відбувається на Сході – українська національна культура та ідентичність намагається знищити московську ординську натуру та більшовицьке мислення совка, що не одне покоління прагне винищити нас і присвоїти здобутки Русі собі. Війна, що триває нині, є не тільки війною традиційної культури та національної ідентичності, вона є війною за національне виживання всіх корінних народів Європи. Так, ось тільки італійці, французи, німці, англійці, шведи, фіни, поляки, українці опинились у скруті власне через свою доброзичливість до прихованих хижих пазурів ворога, який не приховував власних загарбницьких планів щодо нашої землі. Доки у степах Донбасу українці кладуть душу й тіло за свою свободу, на вулицях Ляйпціга, Ювяскюля, Венеції, Ліону, Мальмьо та Льежа відбуваються сутички корінних європейців за право на продовження свого існування на батьківській землі. Маємо об'єднати зусилля у боротьбі зі спільним ворогом. Орки з ісламського світу (Пакистан, Сирія, Ірак, Чад, Лівія, Нігер, Сомалі, тощо) як і адепти “русскава міра” мають одну мету на двох – знищити традиційний національний устрій Європи, перетворити нас на слухняних геїв-толерантів та повернути нас у морок раннього

Середньовіччя без засобів на існування. Гадаєте це якась жахалка антиутопія із фільму жахів про зомбі? – Та погляньте на орди москалів, що сунуть кожного дня на Донбас, або на натовп розлучених нелегалів мігрантів, які щогодини штурмують евротунель у французькому місті Кале чи гвалтують беззахисних німкенів у Кьольні! Це не антиутопія, а реальність сьогодення – тут і зараз! Немає жодних сумнівів, що наша визвольна війна – нова європейська Reconquista – буде останньою як вже було до цього. Пригадаймо походи Сагайдачного, Карла XII, Габсбургів та Франко, чий здобутки європейські народи пам'ятають і досі. Наш прапор освячений духом національної свободи і кров'ю героїв минулого, має гордо вести нас вперед до перемоги, де сяє чорне сонце! А поки, з нашого дозволу, нами керують манкурти та ренегати, запроданці і представники ворогів, у нашій державі та у Європі загалом роками триватиме навала варварів та гнобителів національної культури! Коли ж загинемо ми, за нами прийдуть інші, виховані на наших національних традиціях та героїчній історії наших пращурів, вони і здобудуть перемогу! Культурмарксизм, толеранція та ординське євразійство, яке іменують рашизмом, не здолають опір національно свідомого народу, для цього їм потрібні сотні ренегатів та яничар, що підриватимуть нашу обороноздатність з середини. Коли ж такий собі “патріот” є поборником гендерної рівності і статевих девіацій, та в той же час немає нічого проти міграції із зубожілих диких країн Азії та Африки, він не є патріотом, хоч скільки прапорів та гасел на себе не вдягнув би... Це є пасивна підтримка ворога і ніщо інше! Через свою “повагу” до чужих “традицій” буде зруйнована власна, але цього не зрозуміти в рожевих окулярах псевдодемократії та лібералізму. Нове Середньовіччя, яке існує нині, має бути переможним, яке було воно за часів Олафа Сятого, Святослава Хороброго та Нібелунгів! Не змішування чи толерація, а повна заборона на міграцію чужорідних тіл у нашу національну ідентичність, недопущення національного виродження та деградації. Коли ж озвуться голоси лібералістичної угодовництва, негайно нагадаймо їм про героїчні дні Хотину, Відня а також зраду в Переяславі та Версалі! Через любов до влади і грошей, згубники Європи торують націям шлях у забуття. Асиміляція та знищення кордонів неодмінно прокладе дорогу злидням і безчинству ворожої більшості до шанобливої меншості. Немає бути покори у вільних націй грошовитим мішкам з Брюсселя чи Москви, а повна відсіч знищенню та деградації! Ніколи вільні люди Європи, такі як Ляйбніц, Паскаль, Нобель, Яворницький не були рабами однієї заідеологізованої “імперії зла”, “мордору століття”, хоча і підпадали під важкий тягар економічних зносин із поневолювачем.

Совети, ліберали та їм подібні хижі морди варварства більше не змусять нас стати на коліна і віддавати свій хліб, свою культуру, свою кров іноземним прибульцям-загарбникам!

У Маріуполі та Дрездені ми стали на захист власного національного світу без жодних поступок новітньому варварству! Чекати нового нашестя більше на маємо часу, бо бій, що програний і неусвідомлений як тактична поразка призведе до повного стратегічного занепаду нашої традиції, національної ідентичності та, зрештою, державної самостійності! А коли сучасні герої Нового Середньовіччя як Пелайо і Аскольд дають останній бій на фронті, не маємо ми права на печаль, а лиш на гордість і славу загиблих синів Європи і України. Наш ворог близько, але кара його ще ближче, бо перемога буде за тими, хто чинить правду і справедливість. Зкожнимднемусвідомленнявтративласноїнаціональноїідентичностінеприводить до її відновлення, адже без боротьби всі думки і якості моральні та духовні прагнення є марними... Філософські ідеї Еліаде, Маланюка, Джентіле мають надихати всіх нас і наші наступні покоління на звитягу, яка не завершується перемогою в одній війні, а продовжується у руслі мирного будівництва та державотворення. Здобувши одну мету, маємо йти далі, н зупиняючись до іншої, яка осяє прапори нашої традиції із вранішнім сонцем нового дня! Порвавши враз кайдани рабства і облуди, маємо не дати знов уярмити нас улесливими пестощами псевдократій! Тож, відродимо славу нашої героїчної минувшини, нашу національну гордість, традицію, культуру та ідентичність. Не заплямуємо здобутки наших попередників! Батьківщина, воля, традиція!

© *Денис та Павло КОВАЛЬОВИ*

Моя Батьківщина

Моя Батьківщина — це вишеньки цвіт
І верби над ставом, й калина.
Моя Батьківщина — це мрії політ,
Це рідна моя Україна!

Моя Батьківщина — це наша сім'я,
Затишний куточок і хата.
Це мама, татусь, бабця, дідо і я,
Всі рідні і друзів багато.

Моя Батьківщина — це злагода й мир
Та небо бездонне й чудове.
Це пісня чарівна, що лине до зір,
Й дитинство моє світанкове.

Моя Батьківщина — ліси і поля.
Від них в нас і радість, і сила.
Це та найсвятіша і рідна земля,
Що кожного з нас народила.

Сергій Коваленко

РІДНА МОВА

Мелодійна наша мова ,
Ніжна , солов'їна.
Край де чуєш рідне слово
Зветься Україна.

Ти звучиш над білим світом,
Нам знання відкрила.
Прапор жовто-синім цвітом
В'ється як вітрила.

Проти тебе були змови
І чомусь цариці
Не хотілось чути мови ,
У своїй світлиці.

Нас топили в власній крові,
Голодом морили,
Щоб на цій прекрасній мові
Ми не говорили.

Інородці глузували,
До мольби не вняли.
Мову «скотской» називали
Та забороняли.

А якщо вже говорили
Люди так як вміли,
То їх батогами били,
Та в тюрмах гноїли.

Крок за кроком ,потихеньку,
Долю в нас відняли,
Щоб забули «рідну неньку»
Стали холоуями.

Щоб не знали свого роду
І своїх героїв,
Щоб не сміли за свободу
Братися до зброї.
Не змогли , щоб із руїни
Збудувать державу
І для власної країни
Здобувати СЛАВУ.

Наші предки без відмови
В бій ішли без страху,
Й ворогам рідної мови
Наганяли жаху.

Помирили, не корились,
Землю захищали,
Щоб нащадки народились,
Мову зберігали.

УКРАЇНЦІ !!! Встанем знову,
Візьмемось за руки.
Збережемо НАШУ МОВУ
Для своїх онуків.

*Василь Веремієв
(село Калинівка, Січеславищина)*

Цікаво знати:

Назву «українська мова» вживали, починаючи з XVI ст., на позначення мови українських земель Речі Посполитої, однак до сер. XIX ст. основною назвою мови, що тепер зветься українською, було поняття «руська мова»[* 7]. Це почало вносити плутанину від моменту приєднання України до Московії та згодом Російської імперії, оскільки росіяни у XVIII ст. стали позначати свою мову схожим прикметником (рос. русский языкъ). Після певного періоду вагань, під час якого мову України намагалися відрізнити від російської за допомогою різних назв, поняття «українська мова» зрештою поступово перемогло в усіх українських регіонах.

Шкільне свідоцтво про навчання в гімназії з руською мовою навчання Крім того, у різний час вживали такі назви:

- проста мова в пізньому середньовіччі на противагу книжній
- козацька мова в Гетьманщині (епізодично).
 - малоросійська / малоруська мова, або південноросійська / південноруська мова, в Російській імперії
- русинська мова (офіційно), руська мова (розмовно) в Австро-Угорщині
- угроруська, або карпаторуська мова, в Угорщині
- козака / кубанська мова, або просто балачка, на Кубані
- руська мова (офіційно) в Польщі

ХМАРИНКОВІ ЗВІРІ

Равлик на ім'я Марко дуже не любив сидіти вдома. Можливо, будиночок у нього був занадто маленький, і тому Марко іще до обіду устигав зробити у ньому все, що лише можна було придумати: і прибрати, і приготувати обід, і погратись, і помалювати, і почитати книжки... А тоді Марко зупинявся, на хвилю замислювався, чим би іще таким зайнятись, і сумно зітхав, бо на думку йому не спадало анічого сінько. Але за мить маленький равлик знову веселішав: він згадував, що саме час для прогулянки. Одного дня Марко, зробивши усі свої домашні справи, вийшов на вулицю. Він страшенно здивувався: довкола не було видно ані дерев, ані трави, ані квітів. Усе вкривала собою густа біла мряка.

– Привіт, Марко! – почувся знайомий голос.

– Хто це? – равлик крутив головою, сподіваючись побачити, хто ж це до нього озвався, але через туман нікого не міг розгледіти.

– Це я, мишка Алевтина.

Алевтина підійшла зовсім близько, і її біленький писочок висунувся з густої мряки, ніби з води.

– Який ти непосидючий, Марку! Якби мені не треба було перевірити, чи в порядку моя таємна комора, то я би увесь день просиділа в нірці. Ти лише поглянь, який туман!

– Туман? А ти знаєш, що таке туман, Алевтино?

– хитро поглянув на мишку маленький равлик.

– Звісно знаю! Це коли нічого не видно.

– А от і ні! – аж засміявся Марко. – Дідусь одного разу розповів мені, що туман – то білі хмаринки. Просто вони стомились і спустились на землю трошки перепочити.

– Хмаринки?

– Так. Поглянь, який туман м'який і пухнастий.

– І справді... – Алевтина задумалась. – А от скажи мені таке. Коли я уважно дивлюсь на хмари у небі, то можу побачити різних хмаринкових звірів: слонів, бегемотів, навіть мишей. Ти знаєш, де вони поділися зараз?

– Та ніде... Вони тут і є.

– Де тут? – Алевтина озирнулася, шукаючи слона чи бегемота.

– Та ось тут. Хіба ж ти – не біла мишка?

– Я? Так! І правда! Я біла хмаринкова миша! – Алевтина аж застрибала від радості. – А де слон?

– Ходімо пошукаємо його, – запропонував Марко. І Марко з Алевтиною вирушили на пошуки слона. Проте слон, мабуть, помандрував десь далеко, куди Маркові з Алевтиною іще не дозволяють гуляти. Але натомість вони зустріли інших звірів: їжачка Валика, що саме прибирав сире листя від дверей своєї хатинки, зайця Поспішайця, який щодуху тікав від лиси Мотрі, потім – лису Мотрю і синичку Лапоньку. Усі тварини дуже зраділи, коли дізнались, що вони – хмаринкові звірі, а Лапонька навіть вигадала «Пісеньку хмаринкових звірів», під яку тварини завели справжній хмаринковий хоровод.

КВІТКОВА ЧЕРЕПАХА

Жила собі маленька черепаха. Вона мала великий коричневий панцир, розумну голівку, чотири короткі лапки, веселий характер і квіткове ім'я Маргаритка. Одного ранку Маргаритка прокинулася і поглянула за вікно. Надворі було темно від хмар.

– Яка неприємність. У сірі хмарні дні мені завжди бракує сонця і різних кольорів, – зітхнула Маргаритка. Черепаха вилізла з ліжечка і попрямувала до шафи. У шафі, знала вона, є чимало кольорових речей. Маргаритка довго порпалась у светрах, спідницях, сукнях і штанях і врешті-решт вбралась у жовтий капелюшок, натягла червоні черевички, а в лапку узяла велику картату парасолю. Маргаритка видерлась на стільчик і стала роздивлятись себе у дзеркалі. Проте ані парасоля, ані черевички, ані капелюшок не покращили їй настрою.

– Який величезний, нудний коричневий панцир, – сумно пробурмотіла Маргаритка. – Якщо у нудний хмарний день мати нудний коричневий панцир, можна померти від нудьги!

Маргаритка побігла до мами.

– Мамо! Сьогодні немає сонця, і мені буде весь день сумно!

– Чого це раптом? У хмарних днів повно своїх переваг, – заперечила мама.

– Але мені не подобається, що у мене такий нудний коричневий панцир. Це так нецікаво!

– Ну, з цим ми щось придумаємо, – усміхнулась мама

і дістала із шухляди велику коробку кольорових фарб.

Потім мама взяла пензлик і розфарбувала панцир Маргаритки у зелений колір.

– Так набагато краще! – вигукнула Маргаритка. Але то ще було не все. Далі мама намалювала на зеленому панцирі червоні і сині квіти з жовтими серединками.

Маргаритка дуже зраділа такій красі. Тепер жодні хмари не могли стати на заваді усмішкам. Маленька черепаха поцілувала маму і відправилась гуляти. Скрізь, де вона проходила, нудьга вмить зникла, усі зустрічні звірі починали усміхатись і жартувати. Маргаритка казала їм:

– Доброго ранку! Який приємний сьогодні день... Чи не так?

А бджоли і метелики сідали Маргаритці на панцир, бо думали, що сині і червоні квіти з жовтими серединками – справжні.

Анна ХРОМОВА
м. Нетанія,
Ізраїль

“Донбас сьогодні. Рубрика Світлани Талан”

ІЗ ЖИТТЯ НА ЗОНІ РОЗМЕЖУВАННЯ

Спеціально для “Бористену”

Для мене особисто Донбас асоціюється не лише з териконами, степами та балками, а тепер ще й із зоною бойових дій, а й з людьми, які заслуговують уваги та пошани. До такої категорії я відношу молодого чоловіка з приємною щирою посмішкою, справжнього патріота і цікаву людину – Сергія Вікторовича Шакуна. Пам’ятаю, як вперше почула це прізвище у 2014 році після звільнення нашого Северодонецька і побачила Сергія. Молода людина спортивної статури, оптиміст, легкий на підйом, нещадний до ворогів країни, він одразу привернув мою увагу. Хотілося познайомитися ближче, але наші шляхи кілька разів пересікалися лише дотично, а коли я зустрілася з ним на зустрічах з Левком Лук’яненком, то зрозуміла, що хочу взнати про цю людину більше і написати про С. Шакуна. Така нагода випала і я із задоволенням зустрілася із паном Сергієм для розмови у кав’ярні, рятуючись від неймовірної спеки. З розмови дізнаюся, що Сергій Шакун народився у Первомайську, що на Луганщині, після служби у лавах армії вступив до Луганського медінституту, закінчив його, отримавши професію лікаря. Про себе Сергій розповідає без особливого ентузіазму, коротко згадуючи віхи свого колишнього життя: працював лікарем у 9-й лікарні Луганська, паралельно займався бізнесом, бо то були 90-і, коли зарплатня стала дорівнювати 16 доларам, звільнився, а у 2000 році відкрив свою першу фірму і у 2014 році мав свою диспетчерську службу таксі, яка нараховувала майже 1,5 тисячі чоловік. За роки становлення свого бізнесу Сергій набув досвіду керування великим колективом, що згодилося йому у подальшій роботі з людьми. Все луснуло як мильна булька в оду мить, коли 12 травня 2014 року бандити напали на його фірму, відібрали бізнес, документи, винесли навіть оргтехніку з офісу, а його самого, як активіста, що мав чітку проукраїнську життєву позицію, занесли у розстрільні списки, як ворога «молодої республіки». Сергію довелося тікати з рідного міста, він встиг забрати сина і виїхати у Київ. У нашому місті після звільнення від окупантів Сергій Шакун був призначений керівником обласного штабу АТО. З появою на такій посаді патріота справжнього, не «вишиватника», у містян з’явилася надія, що будуть покарані ті керівники, які призвали війну на Донбас і, нарешті, у місті буде наведений лад. С. Шакун встиг домогтися відкриття не однієї кримінальної справи за сепаратизм, приймав участь у ліквідації нарколабораторії, почав створювати свою нову міцну команду однодумців, але його Указом Президента незабаром назначили керівником Військово-

цивільної адміністрації селища Новотошківське Попаснянського району та с. Желобок. На нове місце Сергій поїхав власною автівкою, без охорони. Слід зазначити, що селище Новотошківське знаходиться на зоні розмежування і від ворожих позицій його відділяє лише два кілометри.

- Жахлива картина!- так відповів Сергій на питання про перше враження від поїздки. – Школа, дитсадок, будинки – все вщент розбите, лише вітер гуляв дахами. Подивився на приватні будинки, а кризь діри у них видно кінець вулиці. Про те, де залишилися нечисленні мешканці, свідчили вікна, затягнуті плівкою. Повсюди повно сміття, яке вже 1,5 роки не вивозилося. Тоді ще були обстріли чи не щодня, над головою – ворожі безпілотники... У своїй розповіді Сергій не нарікає на труднощі, з якими стикнувся, бо потрібно було все починати з нуля, розповідає жваво, з гумором, так, ніби говорить про буденні звичайні речі. На перші збори прийшли мешканці – тридцять жінок і три чоловіка. В очах чекання, цікавість і недовіра – роками людей привчали підкорятися і виконувати вказівки «царя», якого над ними ставили, а тут ще й недоброзичливе ставлення до «укропів», які «у всьому винні». У перші дні роботи Шакун створює Громадську Раду, до складу якої ввійшли місцеві активісти та проукраїнських поглядів депутати, а сам починає займатися реєстрацією Військово-цивільної адміністрації, складає штатний розклад та план роботи. Громадська Рада на добровольчих засадах починає працювати у трьох напрямках: 1) відбудова селища.

2) робота комісії з гуманітарних питань.
 3) контроль за відновленням зруйнованих будівель. Сергієві було зрозуміло, що населення чекає від нього в першу чергу відновлення зруйнованих будинків і він самотужки починає з'ясовувати ціни на пластикові вікна у різних виробників до того часу, аж поки знаходить підприємство, яке погоджується виконати фронт робіт на дешевше, ніж деінде. До цього стара влада почала вставляти нові вікна та міняти дахи у будівлях, які мало пошкодженні, або взагалі не постраждали під час бойових дій, тож Шакур збирає людей і на загальних зборах громада сама вирішує, де потрібний ремонт у першу чергу. Люди вперше відчули себе не рабами місцевих «царьків», а господарями. Для відновлення селища прислали робітників з інших регіонів, але ж місцеве населення потерпало від безробіття, тож С. Шакур відправляє робітників назад і залучає до відновлення Новотошківського місцевих. Основне фінансування селище отримало від держави – 10 млн. гривень було виділено саме для відновлення пошкоджених будинків. Цих коштів вистачило на 39 будинків. Неоціненну допомогу надало NRS (норвезька рада у справах біженців), яка направила для селища 12,5 тис. листів шиферу, яких вистачило, щоб перекрити 34 багатоповерхових будинків. «Це по площі, як три футбольні поля!» - із задоволенням повідомляє Сергій, - а ще пиломатеріалів три залізничні вагони, це близько 120 кубів, три тони цвяхів». Розповідь стає жвавішою, коли Сергій починає розповідати про надану гуманітарну допомогу: «На школу 1000 рулонів шпалер надала у вигляді гумдопомоги одна із фабрик, волонтери привезли шість машин піску, дві тони цементу, клей для шпалер, а коли тернополяни дізналися, що дитячий садок недоукомплектований ліжками, тож волонтери привезли нові сучасні ліжка з ортопедичними матрацами, подушки, не забули і про солодкі подарунки для дітяків. На зекономлені кошти від нових вікон замінили в окремих будинках водопровід, каналізацію, відновили лінію електропередач». За надзвичайно короткий період, з кінця червня до початку навчального року була частково відновлена школа, до першого жовтня – дитсадок, до зими всі будинки були з вікнами і під новими дахами. Мешканці почали повертатися у рідні домівки. Дивуюся, як так швидко можна було все відновити, Сергій на цей рахунок не багатослівний: «Довелося побуцатися!» Чоловік розповідає, що коли з'ясувалося, що зроблено більше, ніж витрачено бюджетних коштів, знайшлися «доброзичливці» в особі колишнього селищного голови та деяких депутатів, які направили перевірки. Сергій не хоче говорити про погане, розповідає, що одразу ж налагодили транспортний зв'язок з

селищем, запрацювали на повну продовольчі магазини, вже дев'ять разів поспіль Міжнародна благодійна християнська організація «Надія в дії» приїздить у селище з командою медиків, які привозять рентген, лабораторію та аптеку, вони надають медичну допомогу мешканцям і безкоштовно видають необхідні ліки та окуляри. «Зараз у Новотошківському понад 1000 мешканців!» - з гордістю повідомляє Сергій. Дійсно, є чим пишатись! Адже зараз Новотошківське виблискує новими вікнами, хизується новими дахами, повсюди чисті вулиці, підстрижені кущі, побілені бордюри, квіти на клумбах, працює магазин, де можна придбати все необхідне. За домовленістю з місцевим підприємцем, щоб кошти не витікали, є домовленість про те, щоб ціни були помірні і навіть нижчі, ніж, наприклад, у Лисичанську, тому тут мешканці купують продукти на виділені кошти гуманітарної допомоги, також сюди приїздять люди з навколишніх сіл. Нещодавно Американський Корпус Милосердя запропонував усім бажаним по 500 доларів на відкриття власного бізнесу, тож є надія, що в життя втіляться плани деяких мешканців селища і незабаром буде відкрита своя хлібопекарня, перукарня і теплиця. Сергій розповідає, що коли в перші дні перебування на новій посаді зрозумів, що потрібно підіймати з руїн не лише зруйновані будівлі, а й свідомість мешканців селища. Першим кроком було створення громад, але пробудити свідомість виявилось важче, ніж відбудувати будинки. Люди звикли, щоб ними керували, а тут потрібно було самим приймати рішення. Другим кроком стало доручення працездатного населення до відбудови селища. Сергій зізнається, що пробудити свідомість було нелегко і згадує випадок,

коли норвежці завезли кілька десятків тон вугіллятадров. Враховуючи, що Новотошківське не газифіковане, такий подарунок був дуже доречний. На зборах визначили кому в першу чергу потрібно надати вугілля, люди взяли візки, які також надійшли як добродчинна допомога, і родинами почали ділити вугілля на купки. «Ви ж знаєте наших людей, - посміхається Сергій, - обов'язково потрібно у свій візок кинути краще вугілля ще й згори сипнути зайву лопату. Коли все поділили по однаковій кількості візків вугілля, вишикувались кожен біля своєї купи. Прибув керівник громади, розклав на них номерки, а потім номерки куп поклав у кепку, змішав і запропонував витягти свій номер. Уявіть, яке було розчарування у тих, хто зміг у свою купу натягти трохи більше, ніж інші!» Наступним кроком була організація суботників, коли селище очищали від сміття та завалів. «Потім відійшов від позиції «Дай поїсти», - охоче розповів Сергій, - перейшовши до формування позиції «Створимо робочі місця». Звичайно, що людям, які втратили майно, потрібна гуманітарна допомога, але не потрібно привчати людей до того, що їм всі зобов'язані допомагати, а вони лише приймати цю допомогу». Тоді Сергій разом із Громадською Радою прийняв рішення: отримувати допомогу працездатні мешканці мусять за роботу.

Спочатку це викликало шквал невдоволення Міжнародних Гуманітарних фондів, але, попри все, був Громадською Радою складений план роботи, створені бригади, розподілені обов'язки, а ВЦА стала лише контролюючим органом. Мешканці два рази на тиждень почали виходити на прибирання вулиць свого селища і незабаром воно стало чистим і невпізнаним.

Тоді вже й добродчинні організації погодилися, що дійсно була гарна ідея. Враховуючи, що й досі у селищі нема ЖКГ, мешканці вже свідомо долучилися до роботи і зрозуміли, що їх добробут залежить не від когось, а від них самих і ініціативу потрібно брати у свої руки. Цікавлюся, як люди обходяться без ЖКГ і хто їм надає допомогу у ремонті. «А ви велику допомогу отримуєте від ЖКГ?» - Сергій своїм питанням мене ошелешує і я напружую пам'ять, намагаючись згадати, коли й справді ЖКХ надавало мені допомогу, але крім того, що рік тому власним коштом перекрили дах над головою своєї квартири, нічого не можу згадати. «Люди відчули себе господарями на своїй землі і це дуже важливо, - говорить Сергій. - Можливо тому до зими 2014 року всі пошкоджені будинки були з дахами і вікнами?» Сергій розповідає, що на боці бандформувань не воює жодний мешканець, а ось у ЗСУ є хлопці з селища. Зауважую, що ніколи не повірю, що у прифронтовому селищі всі мають проукраїнські погляди, на що С. Шакун каже, що дехто, можливо, і поглядає у бік ЛНР, але мовчки. «Для того, щоб змінилась свідомість, потрібно не тільки вести розмови з населенням, але й показати на ділі, через конкретні справи, що жити в Україні краще, ніж деінде, - сказав Сергій. - Мешканці зрозуміли, що ніяка ЛНР-ДНР не відбудує їм пошкоджені будинки, не запросить на збори, щоб порадитись, що потрібно зробити у селі у першу чергу, кому надати допомогу і яку, як прекрасно обійтись без ЖКХ і т. д.» «І все-таки, зізнається, як ще боролися із місцевими сепаратистськими настроями», - провокую чоловіка. Він посміхається і зізнається, як перевиховував одного чоловіка, який весь час говорив, що в ЛНР краще живеться. «Викликав його і сказав, щоб йшов додому збирати речі, - розповів Сергій, не в силі втриматися від сміху. - Він не зрозумів, блимає на мене очима, а я йому прямо в лоба: там живеться краще, тож тобі година на збори, а я телефоную бійцям, вони зараз приїдуть і швиденько тебе довезуть з речами туди, де життя краще. З того часу чоловік вже ні разу не розхвалював життя в ЛНР, навпаки, дуже просився залишитися жити в Україні». Зараз він лідер і шанована людина серед населення. У Сергія Шакуна ще багато планів щодо відновлення селища. Він хоче утеплити кожен будівлю і будинки пофарбувати у веселі кольори, також замінити весь водопровід та каналізаційну систему, знайти альтернативне джерело опалення. А ще відкрити Логістичний центр, вже почали готувати для нього приміщення, де також можна буде отримати консультативну допомогу по питаннях пенсійного питання, соціальних служб, де буде міграційна служба. Сергій сподівається, що невдовзі буде відкритий у селищі

пункт пропуску, бо з Новотошківського до Луганська лише 50 км, відкриття пропускного пункту дасть розв'язку на сполучення з багатьма пунктами Луганщини (Первомайськ, Лисичанськ, Стаханов і т. д.) За кілька кілометрів від селища окупована територія, там родичі та близькі мешканців Новотошківки. Вони одне від одного живуть на відстані мінометного пострілу, між ними – порізана по живому окопами українська земля, але по обидва боки люди вірять, що все це тимчасово. На питання, чи вірить Сергій у те, що зможе повернутися у рідний Луганськ, не вагаючись із впевненістю каже: «Я впевнений, що незабаром повернуся у свій звільнений Луганськ!» Його оптимізм заряджає, від світла його душі стає ясніше, його хочеться слухати і самій зробити щось добре і корисне для інших. Широ вірю, що у Сергія все вийде, він повернеться у рідне місто, як і тисячі вимушених переселенців зможуть повернутися у рідні домівки, затоптавши ногами зону розмежування.

Сергій працює над державним проектом, щоб показати іншим, як можна за короткий термін економно відбудувати поселення і я вірю, що незабаром його досвід будуть переймати інші регіони. Впевнена, що все у Сергія Шакуна вийде, бо він людина на своєму місці. І якщо кожен з нас буде робити добре свою справу, перемога не за горами. Під враженням від розповіді цієї неймовірної людини, я прощаюся з ним і забуваю подякувати за каву та ласощі, але про себе дякую Богові за зустріч із Сергієм.

Світлана Талан, письменниця, член НСПУ.

У ВІЙНИ *жіноче обличчя*

За роки журналістської праці мав світлина з багатьма цікавими та визначними людьми. Сьогодні в волонтерських справах відвідав на кордоні з Донеччиною вишкільний табір добровольчого батальйону УДА. Вражень багато, про все не розказати. Та найбільше запам'яталася боєць з позивним Сойка. Мила і тендітна дівчина. Родом з Полтавщини. Серйозно займалася біатлоном. Особливо розпитували бійців добробату не випадає. Лише по-батьківськи відчув що Сойка ще не звела своє сімейне гніздечко. Зараз би вона кохала і дітей народжувала. А довелося йти на війну..... Нам багато зробили зла за ці роки північні варвари. І це не лише вбиті та скалічені ще й ненароджені. Та Сойка неодмінно буде щаслива! А фото з нею в моєму приватному архіві займе найпочесніше місце!

Фідель Сухоніс, редактор журналу "Бористен"

А хто як не ми? Кому ж треба їхати туди

Медсестра Лілія Томчишина рятувала життя наших захисників у мариупольському аеропорту. Її теж призвали на службу ще у квітні, проте саме в зону АТО жінка подалася добровільно. Вона пробула там трішки більше місяця і теж вже не пригадує, скількох бійців їй довелося рятувати: «Та ну, думаєте хтось там рахував?».

Томчишина-2 «Були звичайні поранення – після «Градів». Були й хлопці, яких не вдавалося рятувати. Ми надавали тільки першу допомогу і відразу відправляли в лікарню. Медикаментів звісно вистачало, волонтери багато допомагали і в частині давали», – ділиться рятівниця.

Лілія розповідає, що самій їй не довелося перебувати під обстрілами, «страшніше було тим дівчатам, які були на блокпостах, ситуація там була небезпечніша».

«Ставлення хлопців було чудовим. Уявіть собі, їх там купа, а я одна або двоє нас. Про таке можна мріяти», – жартує медсестра. Її коханий спершу не відпускав жінку в зону АТО і навіть кричав, але потім змирився із її вибором: «А хто як не ми? Кому ж треба їхати туди».

*Ірина Лаб'як
galnet.org*

Подорожні *нотатки*

Гайворонщина західний куток Кіровоградщини. Це вже Поділля. І тутешня говірка, і звичаї, і природа відмінні від Наддніпрянщини. Тут на берегах Південного Бугу в селі Буговому (Юзефпіль) у дідуса з бабусею минали мої найкращі роки - дитинство. І тягне мене тепер сюди як ту морську черепаху до рідних берегів, що народилася на піску такого здавалося б непримітного у світовому океані острова. Цьогорічне літо подарувало мені зустріч з місцями мого дитинства. Враження від поїздки можна охарактеризувати одним висловом - згадав про часи коли дерева були великі. Бо нині навіть Південний Буг, який здавався тоді шириною з Атлантику здрібнів і змілів. На жаль, не лише ментально для мене, а й цілком фізично. Милували мене земляки і працьовитістю, і відданістю рідному краю, і гостинністю. Ще не один день буду пригадувати наші зустрічі й балачки. І попри таку складну і трагічну для України нині днину залишили у моїй душі та серці відвідини Гайворонщини й надію на краще, й добрі відчуття. Найперше переконання в тому що Україна є, була і буде!

Порівняно невеликий райцентр з населенням ледь у 15 тисяч Гайворон має доволі примітні пам'ятники. На цьому фото пам'ятний знак небесній сотні у центрі міста. Неподалік від нього погруддя Василя Стуса. Його поява у місті викликана не лише шаную до поета-героя, що загинув у радянських пермських таборах наприкінці 80-х років минулих століття, а ще і тому що Василь Стус після закінчення Донецького університета певний час працював вчителем у сільській школі у Таужному, неподалік від Гайворона. А цей

паротяг встановлено у місті також не тільки як відзнаку тутешнім залізничникам. У Гайвороні досі є діюча вузькоколійна залізниця. Таких у світі залишилося зовсім мало. Якщо заїздити до райцентру збоку села Хашувате, то подорожуючого зустрине вантажівка часів Другої Світової війни ЗІС 3 або трьохтонка. Невибagliвий і надійний автомобіль.

Окраса усієї Гайворонщини річка Південний Буг. Тут ще додепер зберіглися пороги. Не такі могутні як колись були на Дніпрі, але все ж таки. Упродовж століть назву річки змінювали. Турки називали її Ак-су, що означає «біла вода», греки — Гіпанісом або Іпанісом. Слов'яни нарекли річку Богом (в розумінні «багата» або «та, що тече по багатій, родючій землі»).

Найбільше багатство Гайворонщини люди. Працьовиті, талановиті, залюблені у свій край. Такі як фермер з села Бугового Валентин Пустовойт (крайній зліва) і подружжя гайворонців Наталя та Степана Кадік. Валентина і Степана я знаю з дитинства. І пишаюся тим, що вирости вони справжніми громадянами нашої держави.

Професор Олександр Білятинський родом з Хашуватого. Він визнаний фахівець з реконструювання автомобільних шляхів. Нині уславлений киянин по півроку живе у рідному селі. Тут пише вірші та пісні про рідний край. І найщемливіше фото. Знову ж таки відзняте у Хашуватому на місцевому цвинтарі. Так виглядає могила загиблого на Донбасі зовсім молодого хлопця. Минув рік як його поховали майже усім селом. А могила наче лише вчора обладнана. Шанують подояни тих, хто живе і помирає за Україну...

Текст і фото Фіделя Сухоноса

Красиві Українки

Наша нація багата на тих жінок, які красиві і душею, і тілом. У кожному номері «Бористену» - нова історія Красивої Українки!

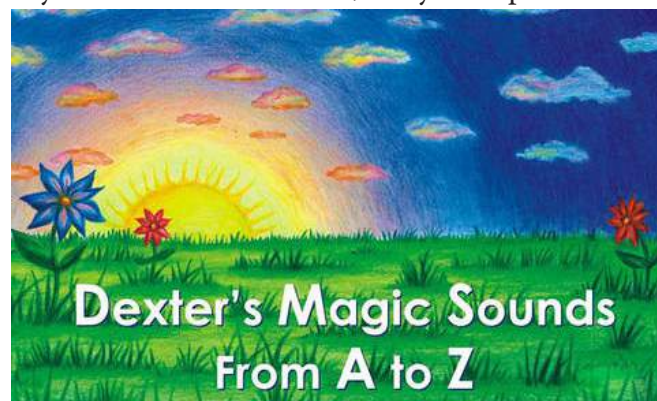
Галина Черепаха і її чарівний Декстер

Галина Черепаха - автор чудового дитячого проекту під назвою «Чарівні звуки Декстера від А до Z». Журнал «Бористен» давно приятелює з пані Галиною та спостерігає за тим, як вона знаходить щоразу нові втілення свого педагогічного таланту. Цього разу це пригоди песика Декстера, який за допомогою авторських віршиків, що сповнені алітерацій та асонансів, а також барвистих ілюстрацій Соломії Даниляк, вчить англійської мови. І, до речі, Декстер став вже дорослий. Цього року він буде представлений на 23-ому форумі видавців у Львові.

Цей унікальний електронний посібник дозволяє швидко, цікаво та креативно опанувати англійську мову. Принцип роботи зрозумілий – сучасні діти давно знайомі з електронними технологіями і дуже легко самостійно дають собі раду з планшетами чи комп'ютерами. Саме тому цей проект є електронним. Завантаживши книгу, ви розпочинаєте подорож разом з песиком Декстером. Зверху в лівому кутку кожної сторінки ви бачите великі і малі, друковані і писані літери. Праворуч від цих літер є весь алфавіт. Натискаючи на потрібну букву, ви відкриваєте сторінку, ідентичну до тієї букви, яку натиснули. Дитина може вибрати оповідача. Натискаючи на зображення Декстера, який у нашій книжечці є собакою, чуємо, як чоловічий голос оповідає текст. Луму, яка є гусеницею, активує жіночий голос. Для цього треба натиснути на зображення Луму. Коли звучить текст, ми бачимо, як кожне слово виділяється і підкреслюється. Натискання будь-якого слова дає можливість прослухати його повторно.

Окрім тексту на кожній сторінці є ілюстрація. Натискаючи на об'єкти малюнка, дитина має змогу ще раз прослухати слово, що починається з літери, яка представлена на цій сторінці. Важливо, що Чарівні звуки Декстера від А до Z є двомовною. Це робить книжку ідеально зручною для україно- і російськомовних читачів, оскільки діти отримують можливість вибрати мову, яку забажають. Треба лише натиснути на малюнок прапора, і текст звучатиме тією мовою, яку вибрав читач.

У меню читач може вибрати для роздруку:

1. Розмальовку всієї книжечки або лише бажаної сторінки
2. Робочий зошит
3. Англ.-укр. словничок
4. Англ.-рос. словничок
5. Англ.- Glossary (словничок спеціальних термінів англійською)

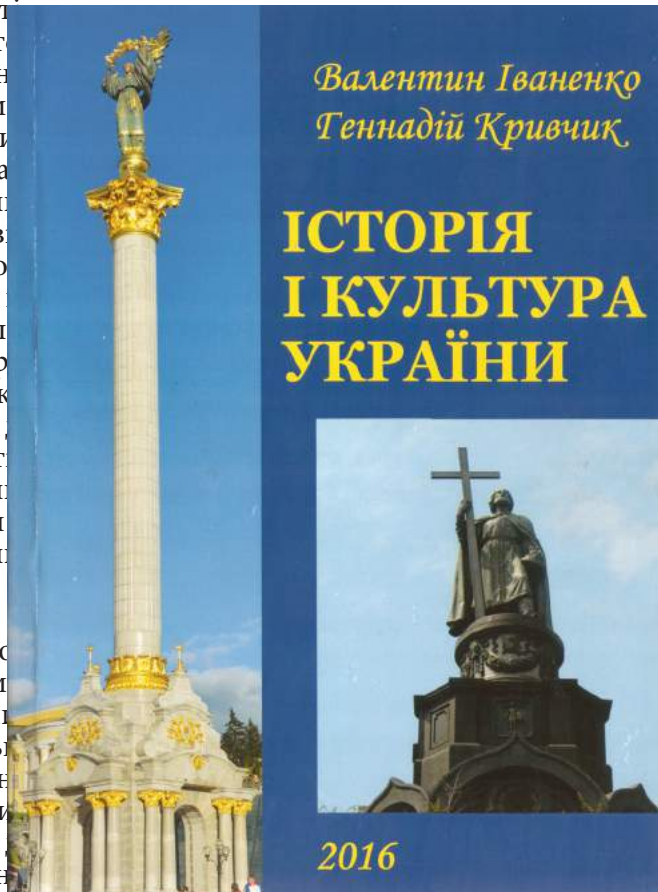
Якщо ви хочете перевірити свої знання чи просто познайомитись з яскравим світом Декстера – ласкаво просимо gls123.com!

«Сто рядків про книгу»

Історія і культура України: сучасний погляд на сторінках нового видання

Нещодавно побачив світ новий підручник «Історія і культура України», який підготували відомі історики, професори Валентин Васильович Іваненко та Геннадій Георгійович Кривчик. Це видання призначене для студентів природничих і технічних спеціальностей вищих навчальних закладів України. Основу змістового наповнення підручника склали підготовлені й видані раніше ці авторським тандемом три органічно пов'язані між собою навчальних посібника з окреслених питань (2010, 2012, 2015 рр.). Як показав досвід студенти Дніпропетровського національного університету та інших ВНЗ (причому тільки природничо-технічного профілю для кого вони призначалися, а й гуманітарні схвально сприйняли ці компактні посібники постійно звертаються до них, готуючись до семінарських занять, модулів, заліків та іспитів. Зазначимо, що більшість з раніше опублікованих текстів перероблені й доповнені авторами з урахуванням новітніх підходів, історіографічних і теоретико-методологічних напрацювань вивченні нашого конкретно-історичного культурного минулого. Характерною ознакою видання є те, що дослідники намагалися відтворити минуле, незважаючи на стилістичний формат викладу окреслених тем, максимальна виважено, неупереджено, конкретно й об'єктивно, не уникаючи водночас гострих спірних питань, що відносяться здебільшого до т.зв. «оголених нервів» української минувшини. Можна цілком погодитися з точкою зору авторів, які виходили з того, що українська історія і культура це нерозривні, органічні складові нашого минулого, а тому вони й мають розглядатися в загальному контексті його вивчення. Не викликає сумнівів, що за змістом і формами курс «Історія і культура України» побудований в руслі вимог Болонського процесу, спрямованих на поступове зближення національних систем вищої освіти й загальноєвропейських освітніх стандартів. Це, безперечно, сприятиме підвищенню академічної мобільності та конкурентоспроможності наших вихованців на вітчизняному і європейському ринках праці. Наскрізним стрижнем через все видання проходить думка про те, що істина, як і правда, завжди одна. Вона є основоположним критерієм, фундаментом пізнання історичної практики. Автори вважають, що в умовах глибокої, всеохоплюючої трансформації українського суспільства, болісного звільнення від одіозних нашарувань радянської спадщини, а останнім

часом і через зовнішню агресію з боку сусідньої Росії дедалі зростає значущість соціально-гуманітарної компоненти у формуванні нової генерації дипломованих фахівців.

ідеється, передусім, про засвоєння студентством під час навчання в університеті чи інших ВНЗ фундаментальних орієнтирів, морально-етичних і духовних традицій українського народу. Підручник добре структурований і складається з восьми розділів, обумовлених відповідною періодизацією української історії та підкріпленим необхідним методичним забезпеченням. Матеріал викладається логічно і послідовно. Кожний розділ супроводжується термінологічним словником та контрольними запитаннями, що дозволяє краще орієнтуватися у матеріалі. В додатках подано хронологічну таблицю історії України від найдавніших часів до 2015 року включно. Наприкінці книги є список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання студентами під час підготовки до семінарських занять, заліків та іспитів. Запропонована схема навчального курсу дає можливість студентам краще зорієнтуватися в подієвих і хронологічних картинах вітчизняного історичного

процесу, оволодіти потрібним понятійно-термінологічним апаратом, опрацювати контрольні запитання для самоперевірки, а отже, добре засвоїти програмний матеріал. Щодо побажань до наступних видань цього підручника можна порекомендувати хіба що ширше долучити ілюстративний матеріал. Переконані, що дане видання стане в нагоді не лише студентам природничо-технічного профілю, але й усім, хто цікавиться історією

України. Тож залишається привітати шановних авторів та побажати їм творчого натхнення та нових здобутків на освітньо-науковій ниві.

*канд. іст. наук., доцент ДНУ імені Олеся Гончара
В'ячеслав Мирончук
зав. навч. лаб. археології ДНУ імені Олеся
Гончара Артем Іванців*

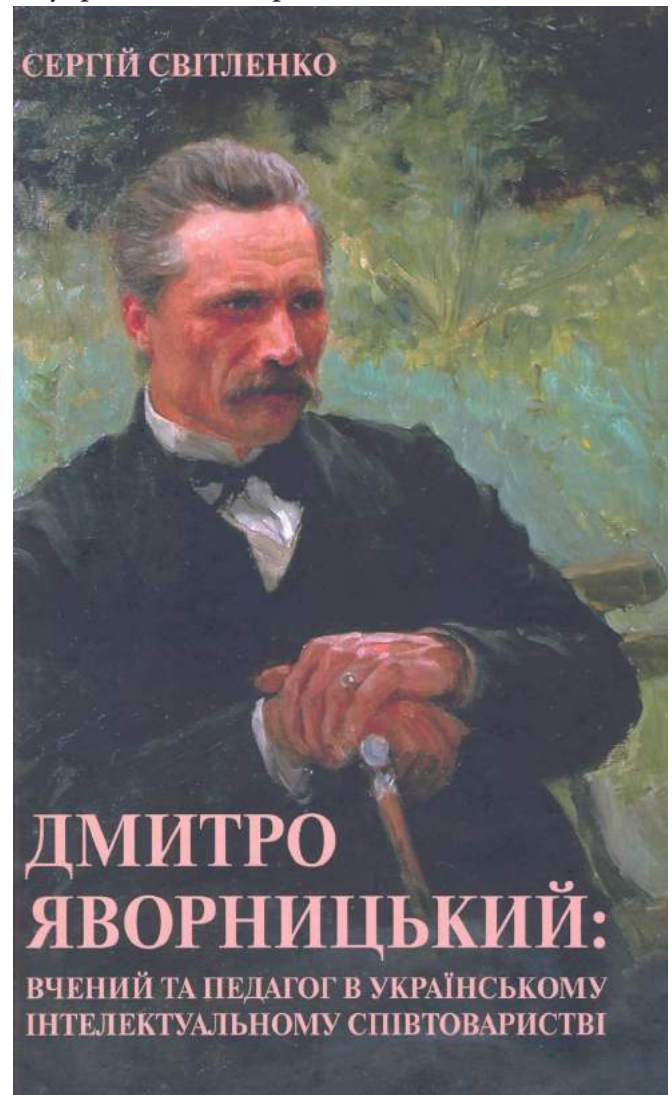
Козацький батько повертається!

Помітною подією у науковому та громадсько-культурному житті Дніпра стала поява нової монографії «Дмитро Яворницький: вчений та педагог в українському інтелектуальному співтоваристві», підготовленої відомим вченим-істориком, деканом історичного факультету Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, доктором історичних наук, професором Сергієм Івановичем Світленком.

Опублікована монографія стала результатом десятирічного опрацювання численних першоджерел, у тому числі з центральних та місцевих архівів. Ці матеріали пройшли апробацію на низці наукових конференцій та знайшла відображення в кількох наукових статтях, опублікованих автором у 2005-2015 роках. Основна ж робота над книгою тривала впродовж 2015 року. Структура монографії логічно відповідає меті завдання дослідження. Вона складається з передмови, чотирьох розділів, які розбиті на 13 параграфів, післямови, іменного та географічного покажчиків. У вступі автор аналізує ступінь вивчення проблеми, підкреслює внесок істориків, особливо, С. В. Абросимової, яка упродовж 1990-2000-х років одноосібно та у співпраці з Ю. А. Мициком та В. І. Ульяновським системно зверталася до контактів Д. І. Яворницького з українськими діячами, а також одноосібно й у співавторстві з О. І. Журбою досліджувала місце і роль Д. І. Яворницького у науковому та громадсько-культурному житті Катеринослава зокрема й України в цілому наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. Джерельну базу дослідження складають не лише опубліковані, оповідні та документальні джерела, а й архівні матеріали, які були знайдені у центральних та місцевих архівосховищах.

У першому розділі «Формування та становлення особистості Д. І. Яворницького як українського вченого та педагога» постать вченого розглянуто в контексті витоків та особливостей утвердження його національної ідентичності, що визначила життєвий і професійний вибір українського діяча, зумовила його сумлінне служіння на користь української національної справи. Другий розділ стосується зародження й розширення українського інтелектуального

співтовариства Д. І. Яворницького в останній чверті ХІХ – на початку ХХ ст. У цій частині роботи переконливо показано харківський, петербурзький, туркестанський, варшавський та московський періоди інтелектуального життя та діяльності вченого та педагога. У третьому розділі детально висвітлені інтелектуальні структури, які пов'язані з життям і діяльністю Д. І. Яворницького в Катеринославі дореволюційного періоду. В центрі уваги автора самовіддана праця вченого у нелегкій справі розбудови Музею імені О. М. Поля, Катеринославської вченої архівної комісії, місцевого українського товариства «Просвіта» та україномовної преси.

Четвертий, завершальний розділ монографії всебічно розкриває діяльність Д. І. Яворницького в українському інтелектуальному співтоваристві часів трансформацій Української революції та утвердження радянської влади. Тут йдеться про розширення інтелектуальної мережі вченого і педагога, про її вертикальні й горизонтальні структури впродовж 1917-1920-х рр. та згорання в період утвердження комуністичного тоталітарного режиму кінця 1920-х – 1930-х рр.

Монографію доповнює потужний довідковий матеріал, зокрема іменний та географічний покажчик. У тексті роботи 127 ілюстрацій, деякі з котрих публікуються вперше. Підкреслимо, що протягом одного тижня тричі відбулася презентація монографії С. І. Світленка широкому читацькому загалу. Спочатку 16 травня 2016 року у Малій залі Палацу студентів ДНУ імені Олеся Гончара вона була представлена освітянам Дніпра – вчителям шкіл міста. Церемонія, яка могла б бути сухою і суто офіційною, перетворилася на справжнє свято! Вона супроводжувалася музичними, танцювальними та поетичними номерами у виконанні колективів художньої самодіяльності Палацу студентів «Веселка», «Мрія», театру «Маски». На початку презентації автор, професор С. І. Світленко представив свій твір публіці. Він наголосив на внеску Д. І. Яворницького у громадське, національно-культурне життя Катеринослава та розповів про інтелектуальне середовище, що його оточувало. По завершенні доповіді автора виступив рецензент праці – доктор історичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді ДНУ імені Олеся Гончара В. В. Іваненко, який підкреслив, що уявна і водночас цілком реальна інтелектуальна спільнота, яка оточувала Д. І. Яворницького, об'єднувала, насамперед, вічними загальнолюдськими та національними цінностями. Це був цілий пласт української національної культури останньої чверті XIX – першої половини XX століть, коли Україна переживала складні трансформації всіх сфер життя, боролася за власну самобутність і незалежність. В. В. Іваненко наголосив, що Д. І. Яворницький став постаттю, яка поєднала ці два століття.

Із привітаннями автора та коментарями виступила директор видавництва «Ліра» О. О. Нечай, яка наголосила на пріоритетності видання книг з історії України взагалі і Придніпров'я зокрема та побажала подальшої плідної співпраці. Директор Дніпропетровського національного історичного музею імені Д. І. Яворницького Н. І. Капустіна, зазначила, що незважаючи на велику кількість публікацій щодо життєвого

шляху вченого і педагога, ця тема потребує подальшого вивчення і представлена монографія є суттєвим внеском у дослідження постаті Д. І. Яворницького.

Голова міського методичного об'єднання вчителів-істориків М. М. Епик відмітив, що презентована монографія вкрай необхідна вчительському загалу, бо вона вчить любити українську історію та історію рідного краю. Наступне представлення монографії студентському загалу, співробітникам та викладачам ДНУ імені Олеся Гончара, що відбулося 19 травня на базі історичного факультету, мало більш камерний, але від цього не менш значущий характер.

Своїми враженнями щодо монографії, її значення для широкої читацької аудиторії, оригінальності дослідження проблеми вивчення постаті Д. І. Яворницького та його інтелектуального оточення поділився доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри української історії та етнополітики О. Б. Шляхов.

Голова обласного відділення Спілки краєзнавців України, кандидат історичних наук, доцент Національного гірничого університету І. О. Кочергін відзначив важливість представленої книги для вивчення історії Придніпров'я та ролі особистості Д. І. Яворницького в ній. Представники бібліотечного співтовариства області – заступник директора наукової бібліотеки ДНУ імені Олеся Гончара, кандидат історичних наук Л. М. Лучка та заступник директора ДОУНБ імені Первоучителів Кирила і Мефодія Т. О. Абраїмова наголосили на важливості праці С. І. Світленка, яка дає можливість за сучасних умов, при певній обмеженості накладів наукової літератури, ознайомитись із нею широкому колу читачів. Варто зауважити, що автор передав до вказаних бібліотек певну кількість примірників свого дослідження.

Відома дніпровська поетеса, член Національної спілки письменників України Леся Степовичка у поетичній формі щиро привітала автора з виходом твору та його значенням в культурному житті славного Дніпра.

Логічним завершенням циклу презентацій стало представлення книги

С. І. Світленка 20 травня у Меморіальному Будинку-музеї Д. І. Яворницького. Зустріч з автором відкрила завідувач Будинку-музею Я. П. Тимошенко. Дослідник детально розповів про творчий задум та його реалізацію протягом 2005-2015 років, відзначив унікальність постаті Д. І. Яворницького в українському інтелектуальному співтоваристві. Своїми враженнями щодо знайомства з книгою поділилися представники наукової і краєзнавчої спільноти міста. Доктор історичних наук, професор Національного гірничого університету, заслужений діяч науки і техніки

України Г. К. Швидько підкреслила, що така яскрава постать як Д. І. Яворницький, безперечно, заслуговує на увагу.

Доктор історичних наук, професор ДНУ імені Олеся Гончара, спеціаліст у галузі історії науки В. С. Савчук зауважив, що представлене дослідження дає потужний імпульс для подальших досліджень у царині інтелектуальної історії України.

Доктор філологічних наук, професор А. М. Поповський нагадав, що Д. І. Яворницький був не лише знаним етнографом та фольклористом, але також відомий як письменник і праця С. І. Світленка це яскраво засвідчує.

Заступник директора Дніпропетровського національного історичного музею імені Д. І. Яворницького, кандидат історичних наук В. М. Бекетова нагадала про видання співробітниками музею фундаментальної семитомної (на даний момент) «Епістолярної спадщини Д. І. Яворницького» та зауважила, що представлена монографія напрочуд вдало продовжує цикл досліджень історії життя і діяльності вченого. Щиру вдячність автору висловили відомий краєзнавець М. П. Чабан, завдяки котрому побачили світ збірки спогадів про Д. І. Яворницького та завідувач краєзнавчого відділу ДОУНБ імені Первоучителів Кирила і Мефодія І. С. Голуб. Всі присутні також відзначили роль С. І. Світленка, який очолював робочу групу з перейменувань, у справі декомунізації в Дніпрі, зокрема в перейменуванні проспекту Карла Маркса на проспект Дмитра Яворницького, його справді патріотичну позицію вченого та громадського діяча.

З червня 2016 р. чергову презентацію книги проф. С. І. Світленка з цікавістю зустріли

учасники IX Всеукраїнського історико-культурологічного фестивалю Мамай-fest у Кам'янському, проведеного на честь 25-річчя Незалежності України. Своїми враженнями від книги поділилися директор Музею історії

міста Кам'янське, кандидат історичних наук Н. М. Буланова, професор А. М. Поповський, кандидат історичних наук В. М. Бекетова. Залишається лише побажати Сергію Івановичу подальших творчих звершень, нових цікавих і змістовних досліджень, яких вимагає наш непростий час боротьби за єдність, свободу та європейський шлях України.

В. Д. Мирончук, А. В. Іванців

ДОВІДКА: Яворницький Дмитро Іванович (нар. 25 жовтня (6 листопада) 1855, с. Сонцівка, Харківська губернія, Російська імперія – пом. 5 серпня 1940, Дніпропетровськ, Українська РСР, СРСР) – український історик, археолог, етнограф, фольклорист, лексикограф, письменник, дослідник історії українського козацтва, дійсний член НТШ (1914) і ВУАН (1929). Після революції 1918 р. Дмитра Яворницького обрали професором Катеринославського університету, де протягом 1924–1929 рр. він очолював створену ним кафедру українознавства. Проте головною турботою дослідника й надалі залишався його музей. Наукова громадськість, високо оцінюючи внесок Яворницького у розвиток історичної науки в Україні, обрали його вченим-кореспондентом

(1924), а згодом і академіком (1929) ВУАН. Разом з тим, радянська влада не надто прихильно ставилася до Дмитра Яворницького, закидаючи йому «буржуазний націоналізм» та співпрацю з контрреволюційними організаціями (справа СВУ). У 1934 р. Яворницького звільнили з музею, відтак до кінця свого життя він лишався безробітним. Помер видатний історик запорозького козацтва 5 серпня 1940 р. У листопаді 1998 року в селі Борисівка споруджено пам'ятник Д. І. Яворницькому. Автори пам'ятника – Наталя та Олексій Фоменко. Також у кількох населених пунктах України існують вулиці, названі на честь Дмитра Яворницького, а у Дніпропетровську ім'я видатного дослідника носить центральний проспект

ДО 140-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ ВИЗНАЧНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВЦЯ - СЕРГІЯ ЄФРЕМОВА

*Задля батьківщини треба
жертвувати навіть славою.
(Латинське прислів'я)*

Драматична доля визначного українського вченого, публіциста громадсько-політичного діяча Сергія Єфремова, що стала причиною його загибеллю і трагедією цілого українського народу не тільки у ХХ столітті, привертає повсяк час нашу увагу. Сергія Олександровича Єфремова (по материнській лінії — Крамаренко, по батьківській — Охріменко) належав до свідомого роду духовенства. Первісне прізвище "Охріменки" було перелицьоване на "Єфремових" уже в ХІХ столітті: в духовних школах була тоді дивна звичка (про неї згадує Мордовець у "Дзвонарі") змінювати прізвища на латинський або великоруський стиль." (А. Кримський. Життєпис і літературна діяльність С. О. Єфремова, 1921). Народився С. О. Єфремов 23 вересня 1876 року в селі Пальчик Звенигородського повіту на Київщині в сім'ї сільського священика. Освіту здобув у Київській духовній семінарії, а 1901 року закінчив юридичний факультет Київського університету. З ранніх років свого життя він активно приєднався до культурно-освітнього життя Києва. Познайомився з такими представниками української еліти, як Олександр Коніський, Іван Нечуй-Левицький, Борис Гріченко, Володимир Антонович, Іван Тубілеві (Карпенко-Карий), Микола Лисенко та ін. 1817 р. вступив до Київської Старої Громади, в якій активно діяв Тадей Рильський, батько майбутнього письменника Максима. З молодших років Сергій цікавився літературою та історією України. Він був одним із співзасновників української демократично-радикальної партії, "Товариства українських поступовців", "Української партії соціал-федералістів". У час визвольних змагань С. Єфремов входив до Центральної Ради, був членом Малої Ради, а в уряді Генеральному Секретаряті – був секретарем міжнародних справ. Після поразки УНР, емігрував в Галичину, жив коротко у Станіславові (тепер Івано-Франківськ). Після оголошення так званої авнеції В 1923 р. УСРР повернувся до Києва і вповністю поринув в наукову роботу. Він Академік Всеукраїнської Академії наук з 1919, віце-президент ВУАН, з 1923 року став завідувати історико-філологічним відділом, очолював комісію для складання біографічного словника історико-літературних досліджень. Під наглядом

більшевицького режиму, вченому доводилося надзвичайно важко працювати. В результаті різних доносів та переслідувань в 1929 р. в літку академіка Сергія Єфремова, без причини був арештований, в рамках антиукраїнської нагонки.

А вже у листопаді 1929 р. в пресі опубліковано очорнюючу проти нього статтю, за провсакацією спецслужб, що нібито академік Єфремов належав до вигаданої ними організації Спілки Визволення України (СВУ), був її лідером і організація мала на меті повалити радянську владу в Україні і на її місце створити суверенну Українську державу. До цього здуманого большевицького показового судового процесу втягнуто і оскаржено 45 осіб, визначних вчених і не вигідних для большевицької системи людей. В коротці до цієї справи долучено 700 осіб ув'язнених. За деякими підрахунками, всього під час та після процесу СВУ було заарештовано, знищено або заслано понад 30 тис. осіб. Це кошмарний злочин, який разом з геноцидом голодомору задав надзвичайно величезні удари по українській нації. Правдою є, що Єфремов дуже критично ставився так до політичних, як і господарських подій більшовицької системи ще в 20-х роках. Він добачав наростаючу трагедію

українського народу в більшовицькій займанщині, яка вимагала на руїнах, згарищах, в ярмі серед голоду хвалити „радісні” зміни. Вчений заявляв: „не приймаю системи на брехні й провокації, на світовому дурилюдстві заснованої”. Саме ці думки вченого стали найбільшим козирем у руках слідчих і суддів на процесі „Спілки визволення України”. Не буду ширше зупинятися на процесі у справах СВУ. Про перебіг цього процесу можна прочитати докладно у книзі Гелія Снігерова „Набої для розстрілу” та вбагатьох інших дослідженнях. Усі праці на цю тему доводять, що цей арешт і процес були сфабриковані і мали на меті на засадах більшовицького тероризму знищення української інтелегенції і залякати та вповністю підкорити весь народ. Слід підкреслити, що від часу арешту в 1929 році Єфремов кілька місяців в слідчих тортурах не визнавав, що він належав до міфічної здуманой „Спілки визволення України”. Інші заарештовані (їх було 45) теж твердили, що вперше почули про СВУ під час слідства. Та це не зупиняло фальсифікаторів до їхніх злочинних дій. Вони продовжували витискувати з арештованих потрібні їм „зінання”, і Єфремов врешті-решт під жорстоким терором з гіркою іронією „зіннався”, що очолював нібито у 1920-1924 роках „Братство української державності” („БУД”), заснував у 1926 році, де СВУ. мала на меті визволити народ від большевицького поневоленням. Зрештою, Єфремов так само як і тоді Микола Хвильовий поділяли спільну думку пропагуючи гасло „Геть від Москви”, а тим самим поширювали заклик до боротьби.

Проти такої ідеології большевицький режим різко виступив і сильнішим характером, що не хотіли підкоритися системі ліквідував, або ув’язнював і посилав на важкі роботи в тайги і тундри, де слух про них загинув. В тому часі Єфремова чекісти перевезли з Владимірської в’язниці до Москви. Там особисто з ним зустрівся Сталін, який в розмові запропонував вченому написати статтю, в якій покаятися і засудити свої погляди, як хибні і шкідливі і закликати український народ вступати в колгоспи, а інтелегенцію прославляти більшовицьку партію. Ці пропозиції Сергій Єфремов відкинув і в присутності Сталіна сказав, - що він ніколи не буде поширювати брехню. За рішенням суду, який відбувався впродовж сорока днів у Харківському оперному театрі (за переказами, громадськість називала це дійство так: „Опера СВУ — музика ДПУ”), були оголошені вироки на усіх 45 підсудних. Їх засуджено до смертної кари, яку замінено на десятирічне ув’язнення (тоді найвища міра покарання). Була це детонарна міна спрямована проти українського народу і його культури, яка заложена в минулому і діє вона по наші дні. На тлі тих подій пригадаймо, що Сергій Єфремов був надзвичайно послідовною в діях людиною і обдарованою в творчості. Ще в ранніх роках

свого життя він писав міжіншим такі сдтатті, як: „Вне закона” про історію царської цензури, в якій виступав на захист української мови і культури. Він автор цінних статей про літературні процеси „В поисках новой красоти”, „На мертвой точке”, статті вченого спорямовані на загально-сусьпільно-національні ідеї. Вчений захоплювався ідеями Михайла Драгоманова, Івана Франка близько співпрацював з Миколою Євшаном та іншими прогресивними діячами. З-поміж трьох тисяч публікацій Єфремова виділяються його численні монографії, антології, збірники статей, присвячені творчості І.Котляревського, Т.Шевченка, Марка Вовчка, Панаса Мирного, І.Франка, І.Нечуя-Левицького, І.Карпенка-Карого, М.Коцюбинського та ін. Підсумковою роботою Єфремова як історика і теоретика літератури стала „Історія українського письменства” в двох томах (1924). Ця праця викликала свого часу і викликає до сьогодні різні критичні судження, насамперед за обраний ученим критерій аналізу й оцінки українських літературних явищ, починаючи від фольклору й кінчаючи творами, що написані 1923 року. Свій критерій Єфремов оформляв так: історія літератури — це історія ідей. Українська література, на думку вченого, утверджувала три основні ідеї: ідея свободи людини, національно-визвольна ідея, ідея народності в змісті й формі. За своїм світоглядом Єфремов наближався до так званої російської суб’єктивістської школи в соціології, опоненти закидали йому суто соціальний підхід до явищ літератури та ігнорування ним естетичного підходу. Про цю особливість „Історії...” Єфремова Микола Зеров писав: „Вона дала канон українського письменства, установила список авторів і творів, належних до історико-літературного розгляду... Цей канон тільки помалу переробляється тепер, залежно від нових матеріалів та нових поглядів на історико-літературні явища”. Аналізуючи творчість С. Єфремова, треба ствердити, що вона відіграла досить вагоме місце в політичному житті України перших десятиліть ХХ ст. І весь цей час - від періоду заснування Української демократичної партії до революції 1917 року - він зберіг вірність своїм переконанням, відстоював ідею автономії України спрямовану на суверенітет державний.

Ярослав Стех

Наші переклади

ЇЙ ОДНІЙ СВОЄ ВІДКРИЮ СЕРЦЕ

Я - БІЛОРУС

Я – білорус і маю власну гідність,
мені навек найліпший – Ріднокрай:
тут кожна стежка – серця мого ніжність,
травина кожна – як душі розмай.

Мене стрічають згірки, луговини,
довкіл краса і доброта буя...
І Білорусь – слов'янська стебелина –
одна-однісінька любов моя.

Я тільки їй своє відкрию серце,
вона – від бід надійний захист мій.
Їй вірність збережу в життєвих герцях
в мені дарованих років сувій.

* * *

Поезіє, наставнице моя,
ти ненавидиш, як і я, все нице.
Ти мудрістю для мене возсіяй –
мені це треба, як вода з криниці.
Прислухайся. Та й що без тебе я?
Мов колос житній без зерняток хлібних:
хоча перед людьми красується-буя,
але такий він людям не потрібний.
Поезіє, тривого ти моя!
Струмочку мій з початком біля серця!
Мені незнана ще глибінь твоя.
Так що ж – в дорогу: десь вона озветься!

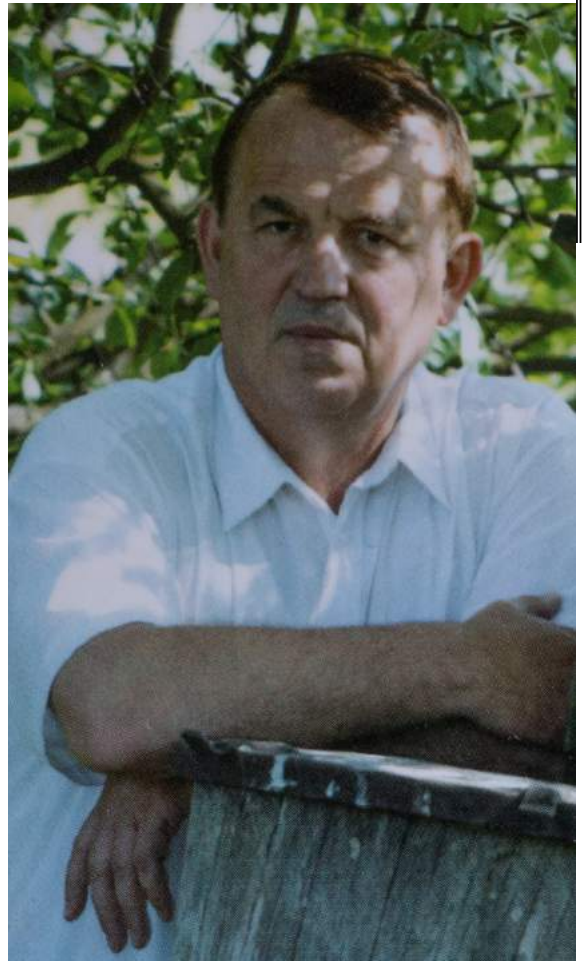

* * *

Бринить над озером чарівний вечір,
мені від неба не відвести віч...
Та стрічі є, що розправляють плечі,
як із сябрами: наймиліша стріч!

Тече неспинно лагідна розмова
під шум води, що доліта здаля...
І зацікавлене зяброве слово
до серця ближнього знаходить шлях.

І не чекає ся бар твій подяки:
розділить біль гіркий, тягар турбот.
Та не соромся: дяка – наче маки,
і більш не треба жодних нагород.

Сярге́й Сярге́йовіч Кари́цькі
народився 3 липня 1952 року
в с.Колодне на білоруському
Поліссі. Закінчив Гродзенський
медичний інститут. Кандидат
медичних наук. Заслужений
лікар Республіки Білорусь

* * *

Ні, дивовижі в тім нема,
що геть біду женем старанно.
Однак вона, немов зима,
завжди з'являється неждано.

І заклинило мрій політ,
і Всесвіт більше нас не вабить.
На серці – крига, в думці – лід,
з багна чи вибратись потямить.

Надія жить ледь-ледь мигтить,
хто вивести з безпуття може?
Та вірю я: жадання жить
даруеш Ти, Єдиний Боже.

"На конкурс ім. Івана та Марусі Гнип"

«Я свободою все замалюю!»

Я – Ірина Морська, мені 20 років. Народилась і живу в прекрасному й мальовничому місті Чернігові. Навчаюсь на філологічному факультеті та, як майбутній педагог, поєдную навчання з творчістю водночас. Поезія є невід'ємною частиною мого життя, улюбленим захопленням і розрадою в печалі. Всі мої почуття та емоції я відображаю у віршах. Муза мене майже ніколи не покидає, бо, маючи яскраве світосприйняття, надихнути на твір мене може геть усе.

Протест

Тяжко дихати й думати тяжко,
Що в неволі вмирає душа.
Над землею літатиме пташка,
Яка їй уже нині чужа.
Та неволі цій я протестую,
За свободу бажаю боротись.
Я свободою все замалюю,
Мені волю ніхто не вкоротить.
Закликаю я всіх возз'єднатись!
Зрозуміти єдиную суть:
За свободою криється щастя,
Як мороз у зимовую лють.
Поважай те, що в тебе є нині,
Розумій це, люби і ціни.
Пам'ятай своїх рідних могили,
Що вкривали туманом тини.

Рай

Рай – мов пекло. Я не знаю
Як пробачити тебе.
Може, сон мене знайде?
Мовчки я сильніш кохаю.
Тільки спогади збираю.
Варто знову жити мирно?
Я бунтар. Бунтар покірний,
В ностальгії спочиваю.
Теплий погляд зберігаю,
Мов печалі вже нема.
Сміливіш! Бо я сама.
А надовго? Я не знаю.
Всі печалі враз полиш.
Я без слів тебе кохаю.
Засинай. Я засинаю,
Сон ставатиме міцніш.
Ти – моя частина раю.

«Кохаю» не кажи, як не кохаєш
«Кохаю» не кажи, як не кохаєш.
Коли кохаєш – теж про це мовчи,
Бо як там буде – точно ти не знаєш,
На кого ти лишиш свої ключі...
Хай дії твоє ставлення докажуть,
Бо що ж тоді, здавалося, слова?
Вони тобі нічого не покажуть:

Побачать – очі, мислить – голова.
А що тобі шукати в моїх віршах?
Хіба один рядок – це так багато?
Хіба лиш нота – ціла тонна звуку?
Одна лиш фарба – це вже навіть свято?
Ти падаєш. Мою тримай же руку!
Так часто тонеш у безглузких снах
З бажаннями позбутись цього болю.
А що тобі шукать в моїх віршах?
Натхнення? Дружби? Радості? Любові?
Розлука нам давалася взнаки,
Хоча тобі, можливо, не далась.
У всіх із нас, у всіх свої смаки,
А смак зі смутком. Я переплелась.
Не хочеш – не пиши мені. Нехай.
Весна мені дарує ластовиння,
І тінню вже затьмарене сумління.
Приходь, коханий. Будем пити чай.

“На конкурс ім. Івана та Марусі Гнип”

«Молять за Україну - із небес, живі!»

Мене звать Василь Остапчук, студент філологічного факультету Чернігівського національного педагогічного університету. Учасник поетичного гуртка «Post Scriptum». Я почав писати вірші у 14-літньому віці. Зазвичай створюю романтичні поезії, пишу й на філософську тематику, і такі вірші звернені до людей із закликом змінитися, стати кращими. Є українські патріотичні поезії. Що мене надихає на творчість? Взагалі, для кожної людини натхнення – це індивідуальна річ. Для мене невичерпні джерела натхнення – природа та люди і, звісно, події, які відбуваються в моєму житті.

* * *

Чи ти любиш свою Україну,
Її коси – жита у полях,
Її душу – козацьку та вільну,
Що просякнута нею земля?!
Чи ти любиш блакитні простори,
Як гойдає їх вітер легкий,
Обіймаючи ниви та гори,
Сповіщаючи край, що живий?

Ллється промінь, яскраво прозорий
(Просто в душу заходить тепло),
І веде у світи неозорі,
Де завжди переможуть добро,

Віра й воля... Тебе я кохаю,
Славна земле, свята, ти – моя;
Я ще стільки про тебе не знаю,
Хоч так прагну дізнатися я!

Пісне мила, до мене ти линеш,
Цвітом яблуні білим рясна;
Ти ніколи для нас не загинеш,
Наче спів солов'я, чарівна.

Рідна мово, тебе не любити
Я не зможу ніколи в житті;
І без волі не зможу прожити,
Я без тебе – немов в забутті.

Україно, кохана, єдина,
Ти народ наш навек збережи;
В незалежній і вільній країні
Честь козацька – із нами завжди!

* * *

Ллється пісня вільна
З уст моїх братів:
Молять за Україну –
Проти ворогів.

Дивляться з блакиті
Воїни сумні:
«Стільки ще на світі
Крові та борні...»

Ці брати повстали
За волю та силу,
Злидні бо настали
І нас полонили.

Сонцем через поле
Проминають дні,
Серце в мамі коле
За своїх синів.

Багряняться ниви,
Небеса, роса...
Страшно за Україну! –
Котиться сльоза.

Плаче мати сива
І чекає сина;
Він зламав вже крила.
Що тепер? Могила...

Мужні, сильні, рідні:
«Будем жити, брате!
Чи того ми гідні –
В юності сконати?!»

Не схили в руїну,
Брате, голови!» –
Молять за Україну –
Із небес, живі.

«З майбутньої книги «Українські воїни Добра і Правди»

Олександр Пісаревський: « Держава служить народу для створення добробуту, гідних умов життя та виживання Нації, збереження історії, традицій, культури народу та просування його на шляху прогресу та розвитку».

Олександр Пісаревський, позивний Сігурд. Командир підрозділу Сармат в складі ППСПОП «Дніпро-1». Не одружений, за освітою історик, викладач історії, суспільствознавства та історії релігії. Належить до тих захисників України, котрі з перших днів російської агресії встали на оборону Вітчизни. З українським героєм розмову веде редактор журналу «Бористен» письменник Фідель Сухоніс.

- Першим кроком батальйону стало забезпечення правопорядку на території Дніпропетровської області та прилеглих районів Донеччини; наступним — охорона блокпостів та технічна допомога Збройним силам в зоні проведення АТО на сході України. З 11 травня 2014 року бійці спецбатальйону «Дніпро-1» разом з силами батальйону територіальної оборони Дніпропетровської області розпочали патрулювання території Красноармійського, Добропільського, Великоновосілківського, Олександрівського районів Донеччини з метою підтримки правопорядку, нейтралізація мародерів, бандитів та кримінальних елементів. Що найбільше врзалось в пам'ять з тих часів?

- Власне, в 2014 році я зі своїм підрозділом діяв у складі ПС, а потім ДУК ПС. З Дніпром-1 ми тоді взаємодіяли і допомагали одне одному, посилювали за потреби. Нашою задачею тоді були рейди тилами супротивника, диверсії, розвідка. Вперше ми брали участь у спільній з Дніпром операції в Красноармійську, коли зірвали псевдо референдум. А повністю у підпорядкування Дніпру я зі своїм підрозділом перейшов лише взимку 2015-го, взявши участь в операціях в Лебединському та під Широкинім.

- Зараз дуже багато людей питаються, чи справді варто так дорого платити за утримання Донбасу в межах нашої держави, доводять, що донеччан неможливо зробити патріотами України. Скажи, скільки у твоєму батальйоні було людей з різних частин України, а скільки саме з території АТО?

- За будь-яку частину України варто і необхідно боротися до останнього. Бо це наша земля, життєвий простір нашого народу, нашої Нації. Захист територіальної цілісності України є священним обов'язком кожного українця, громадянина України. Ті ж, хто висловлює думку про можливість здачі Донбасу, виступають проти цілісності нашої держави, а отже, так чи інакше, грають на руку агресорові та можуть

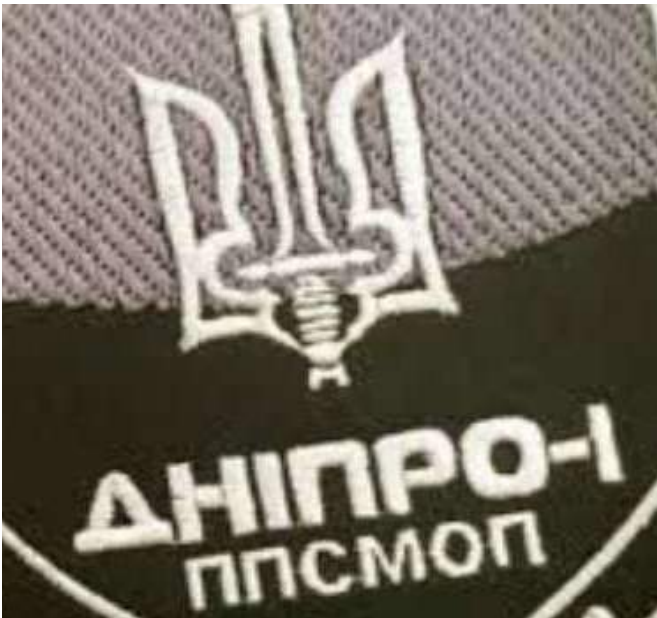

і мають вважатися державними зрадниками. Щодо думки, що донеччан не можливо зробити патріотами України, можу сказати наступне: 25 років українські інтелектуали та патріотична інтелігенція займалися чим завгодно тільки не вихованням нації. Українці були покинуті і тому утворився такий собі ідеологічний вакуум. Особливо це було відчутно саме на Донбасі – території найближче розташованій до Московії. І цей вакуум заповнила московська, антиукраїнська пропаганда. А от чому наші, національно свідомі, патріотичні діячі культури, науки та мистецтв нічого не робили то вже питання до них. Зате деякі, навіть дуже авторитетні автори зуміли розродитися тезою про необхідність відтяти Південний Схід України, як вражений гангреною, і на позostalій території будувати справжню Україну. Такий підхід є капітулянтством і зрадою тих українців, які живуть в тих районах. До того ж, така позиція наших культурних діячів та інтелігенції виявилася в корені хибною і безпідставною. Історія російсько-української війни це підтвердили. Саме Південний Схід України став тим бастіоном, об який розбився потоп «руського міра». Це задача нашої інтелігенції та педагогів – перетворити Донеччину на патріотичний український край. От хай і беруться до діла, а не бавляться з антиукраїнськими ідеями «заражених гангреною територій». В полку Дніпро-1 ціла рота була набрана виключно з мешканців Донецька та Донецької області. Це віддані Україні, патріотичні

сміливі воїни. Саме вони очищували Маріуполь, Красноармійськ, Новоазовськ та інші міста та села Донеччини від терористів. Саме вони взяли штурмом Карлівку та Піски, обороняли, разом з іншими підрозділами НГУ та ЗСУ Донецький аеропорт, Піски, Лебединське, Чермалик.

- То чи можна зробити Донбас українським і що, на твою думку, для цього треба робити державі?

- Звісно, зробити Донбас українським можна, бо він вже є український. Але для того, аби мешканці Донбасу відчували себе дійсно частиною України, потрібна копітка, рішуча і дієва робота. Роз'яснювальна діяльність, українізація та декомунізація. Треба відірвати людей від совкових уявлень, подавати їм не викривлену московітською пропагандою, правдиву історію цих земель. Дати можливість вільно працювати і захисти їх від ворожих впливів.

- Специфіка добровольчих батальйонів у тому, що вони формуються фактично з випадкових людей, які часто знайомляться вже на лінії фронту. В такому разі дуже важливим є довіряти своїм командирам. Чи вдалося командирам здобути авторитет і показати себе успішними бойовими керівниками? Чи важко себе було налаштувати на дисципліну і чи відрізняється вона в армійських частинах (ви ж з ними часто взаємодіяли) та у добровольчих батальйонах?

- Питання дотримання дисципліни гостро стоїть, як в ЗСУ, так і в добровольчих підрозділах. Але тут існує різниця в мотивації. Якщо в армії дисципліна насаджується репресивно-заохочувальними методами, то у добровольців все дещо складніше. Сюди люди приходять за покликом серця і вони самі вирішують визнавати, чи не визнавати, лідерство командира. Здебільшого, якщо командир зарекомендував себе людиною знаючою, твердою, розпорядною, то з дисципліною проблем не буде. З іншого боку, добровольці відмінно усвідомлюють роль

дисципліни. І готові коритися їй свідомо, в той час, як в ЗСУ та НГУ, які комплектуються в основному призовниками, дисципліну доводиться насаджувати доволі суворими методами. Нажаль, у добробатах далеко не всі командири опинилися на висоті свого становища і такі підрозділи довго не протягнули. Були розформовані, або ж розвалилися самі.

- Велика частина громадськості, яка була на Майдані, але не поїхала служити в АТО, зараз служить у «волонтерських сотнях», забезпечуючи вояків тим, чого держава їм забезпечити не може. Скажи, будь ласка, яка найкорисніша допомога відчувалася від волонтерів і який насправді рівень державного забезпечення для вояків АТО?

- Волонтерський рух, як і добробати – це найвищий прояв громадської активності та самоорганізації Нації. І вже в цьому його велика цінність, а розмах та всюдисущість взагалі робить його унікальним явищем в історії не тільки України, а й людства. Волонтери від самого початку Революції розпочали свою активну діяльність і проявили багато винахідливості, сили та чуйності до потреб спочатку майданівців, а потім і вояків ЗСУ, НГУ та добробатів. Найбільш корисною на мій розсуд нині є допомога в постачанні та ремонті транспорту, засобів зв'язку, спостереження, спорядження. Бо якщо постачання харчів в ЗСУ вже давно подолане, то в цих засобах все ще відчувається значний дефіцит. І волонтери його покривають.

- Ширяться чутки, що вояки у зоні АТО дуже невдоволені діями київської влади. Якщо це так, то що саме спричинює невдоволення і наскільки можливим є дуже часто згадуваний у пресі «Третій Майдан» з вояків АТО, які повернуться і не будуть задоволені тим, що побачать у країні, за яку віддавали життя та здоров'я вони та їхні товариші? -

Так, діяльність режиму Порошенка викликає досить сильне невдоволення на фронті. Але вірність присязі та загроза повномасштабного вторгнення московських орд стримує це невдоволення. Третій Майдан, скоріш за все, теж поки що не можливий саме через цю причину. Найбільше дратує те, що ми можемо розчавити сепаратистську гниду і досить спокійно визволити окуповані території, але відповідного наказу немає. В той же час, поки ми стоїмо на захисті України, наші сім'ї зазнають величезних матеріальних труднощів. А Державі до них байдуже. Підвищуються тарифи на комунальні послуги, якість яких дуже сумнівна, жоден прибічник сепаратистів з числа олігархів не покарає, а колишні регіонали відмінно почувують себе і після Майдану, який вони намагалися залити кров'ю, і зараз, коли з їх провини в Україні точиться війна. Всеценеможене обурювати вояків на фронті. Крім того, проти добровольців нині розгортається справжня кампанія переслідувань та репресій.

Нещодавні події пов'язані з обшуками на базі Дніпро-1, спроба кинути за ґрати комбата «Айдара» жодним чином не вселяє довіри у добровольців до влади. Жодна війна не буває без жертв. На бойовому шляху полк «Дніпро-1» втратив 30 бійців і одного шукає до нині... Вічна пам'ять нашим Героям України...Що це були за люди?

Так, полк на своєму бойовому шляху загубив чимало своїх бійців. Щоправда, я, на жаль, знав небагато з них. Моїми добрими знайомими були лише Ігор Пилипенко, який наклав головою в Іловайську, та Кабул, який загинув під час зачистки Нетайлова. Обидва були одними з перших бійців Дніпра. Надзвичайно патріотичні, відчайдушні хлопці. Кабул взагалі був, як кажуть зараз відірваним хлопцем. У костюмі Діда Мороза з гранатами, схованими під ним відкрито ходив на позиції сепаратистів по

зброю, бо через надмірну відчайдушність у нього відібрали автомат аби не заліз у якусь халепу. Так він пішов до блок-посту сепарів і добув аж три автомати))) І загинув теж героїськи. Ігор Пилипенко був з Донбасу. В перші дні війни прибув, тоді ще у батальйон, Дніпро-1 і до Іловайська встиг побувати у різних бувальцях. Звільняв Маріуполь, повоював у Пісках. Показав себе просто відмінно. Та в Іловайську загинув в бою з московітською бронетехнікою.

Авторфільму «Всебуде Дніпро», Катерина Стрельченко, зняла фільм-присвяту бійцям, які загинули в Іловайському котлі. Попереду - фільм про тих, хто загинув біля Маріуполя та у Пісках. Як ти вважаєш, що мають зробити митці України для увічнення пам'яті про Ваш подвиг?

Чесно кажучи, наші, українські, митці заборгували не тільки захисникам Вітчизни від московської навали, але й і взагалі перед Україною та українцями. Як каже відомий співак, почесний боєць Дніпра, Олег Скрипка: «Спочатку в Україну прийшли московітські співаки, серіали, кіно, а потім слідом за ними, московітські диверсанти і танки.» Наші митці мало приділяли і приділяють уваги питанню виховання патріотизму і здорової войовничості в Нації. Вони захопилися заробляннем грошей або ж відірвалися від народу у своєму польоті. Всі діячі мистецтва мають нарешті, усвідомити свою будівничу роль у формуванні Української Нації і припинити забавлятися масовою культурою.

Не забуваймо свою історію! Жити без війни можна, але забувати про такий важкий шлях визволення України, по якому ми й досі йдемо - заборонено...Що тут повинна зробити держава аби це стало насущним розумінням більшості. Чи може громадськість?

Держава є лишень зряддям в руках народу, а не самодостатньою сутністю. Цю істину має зрозуміти і народ, і державники. Держава служить народу для створення добробуту, гідних умов життя та виживання Нації, збереження історії, традицій, культури народу та просування його на шляху прогресу та розвитку. Держава, крім того, мусить забезпечити захист всіх тих надбань від зовнішніх зазіхань. Для реалізації цих надскладних завдань необхідно опертися на міцний ідейний ґрунт. Треба берегти наше коріння, а це й є задачею історії. Саме на здобутках наших предків і тримається наша країна, наш народ. Саме пам'ять про наше славне минуле не дає нам загубитися у тому вихорі подій, розпорошитися і розчинитися серед інших народів. І зараз ми пишемо нову сторінку в історії України, додаємо ще один корінець, який утримує все могутнє древо нашої нації від падіння. І тому не тільки Держава, а й громадськість має запам'ятати і увічнити наш подвиг, як би пафосно це не звучало))). Бо саме на ньому тепер виховуватимуться прийдешні покоління українців.

«Повчально знати»

ВЕЛЬС. ШЛЯХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЧЕРЕЗ ТЕРОР

Від самого заснування держави йде війна за незалежність. У XV ст. загарбницькі війська захопили рідну землю, і до тепер не полишають її. Боротьба триває досі! На вулицях міст, в місцевих органах влади, в головах людей. Досі незалежність так і не отримана. Досі країна-країна під імперською рукою...

Може здатися, що це опис України у тяжкі роки боротьби за незалежність. Але ж ні! Це опис кельтської країни Великої Британії – валлійської держави Вельс. Як і Україна, Вельс більшість своєї історії провів у пануванні ворожих англійських королів. Як не намагались валлійські патріоти звільнити рідний край, будь-які повстання придушувались ворожими військами. Свою незалежність Вельс втратив у XV ст., і до XX ст. ніхто з його корінних мешканців-кельтів і не намагався сприяти визволенню країни з під влади Лондона. Аж поки у серпні 1925 р. з купки місцевих націоналістів та радикально налаштованих громадян не утворилась “Національна партія Вельсу” (валл. Cynulliad Cenedlaethol Cymru). Але на жаль, більш як 40 років ця партія була непомітною, і не робила жодних впливових та помітних акцій.

Вже в післявоєнні роки валлійський націоналізм активізувався, споглядаючи бездіяльність керівництва “Національної партії Вельсу” у 1949 р. півсотні її активістів залишили партію. Намагання Об’єднаного Королівства (англ. United Kingdom, офіційна назва Великої Британії) вгамувати націоналістів не пройшли дарма. З кінця 1940-х рр. і до початку 1990-х рр. було створено органи місцевого самоврядування, що надавали право самостійно вирішувати внутрішні питання без втручання у них англійської влади. У 1966 р. “Національна партія Вельсу” вперше завоювала мандат у парламенті країни, а вже у 1976 р. завоювала більшість у всіх місцевих органах влади на своїй етнічній території – у містах і селах Вельсу.

Але довге лояльне відношення керівництва “Національної партії Вельсу” до англійських окупантів, сприяло ще більшій активізації радикальних дій серед місцевих валлійських націоналістів. Так, у 1952 р. радикально налаштована валлійська молодь спробували підірвати водопровід у Бірмінгемі. Ця історія мала прямий наслідок для виникнення радикально-націоналістичної організації “Рух на захист Вельсу” (валл. Mudiad Amddiffyn Cymru). У лютому 1963 р. активісти “Руху на захист Вельсу” відпрацювали свій перший теракт – підірвала трансформатор поблизу

Ліверпуля на дамбі, що обійшлося в 36 тис. фунтів стерлінгів збитку і 6-тижневу перерва в роботі, а в момент засудження на рік одного з організаторів теракту було підірвано пілон лінії електропередач. “Рух на захист Вельсу” і далі атакував об’єкти водопостачання і енергетики, офіс податкової інспекції в Кардіффі, а в 1969 р. активісти “Руху на захист Вельсу” підірвали самі себе поблизу залізничної станції Абергіл, так як не вдалось підкласти бомбу під поїзд принца Чарльза, який прямував на церемонію отримання титулу принца Вельського. В принципі, цю практику англійським окупантам вдалося присікти, і вже у 1970-х рр. королівський уряд відзначив лише спорадичну активність валлійських радикалів-націоналістів. На початку 1980-х рр., в добу прем’єрства “залізної леді” Маргарет Тетчер, відбулось нове загострення: активісти “Валлійської армії за робочу республіку” (англ. The Welsh Army for the Workers Republic) влаштували кілька вибухів проти військових об’єктів, урядових будівель, офісів правлячої “Консервативної партії”, а особливо радикальні націоналісти почали підпалювати дачні будинки англійців, поклавши початок новій боротьбі. Ці дачні маєтки утворилися в результаті збіднення місцевих мешканців Вельсу, тому й продавали за безцінь земельні ділянки уродженцям заможного Лондона, а самі перебирались в міста: Кардіфф, Честер, Ліверпуль.

Саме це спричинило підвищення цін на житло до рівня недоступного місцевим мешканцям і викликало протест валлійського селянства, однак спроби провадити новий аграрний закон про переважне право придбання таких будинків валлійцями провалилися – не можна, мовляв, гнобити вільну торгівлю і демократію. “Валлійська армія за робочу республіку” та ще 2 організації, серед яких “Рух на захист Вельсу” та “Хранителі Вельсу” (валл. Cadwyr Cymru), що займалися підпалами, були нейтралізовані британської поліцією до середини 1980-х рр. У строю залишилася тільки одна організація під назвою “Сини Гліндура” (валл. Meibion Glyndŵr), яка ось вже чверть століття займається підпалами маєтностей заможних англійців... Власне “Сини Гліндура” взяли назву на ім'я лідера валлійського повстання століття Оуена Глендаура. Першою їхньою акцією став, за відомостями британської поліції, підпал котеджу в місці Мінідд-Нефинеї 13 грудня 1979 р. У класичному вигляді активісти “Сини Гліндура” вривалися в порожні будинки, підпалювали їх найпростішим шляхом, а потім повідомляли про скоєне в підкидних листах і телефонними дзвінками поліції. З кінця 1980-х рр. стали спеціально підпалювати будинку парламентарів-консерваторів – одного разу було спалено навіть будинок секретаря “Консервативної партії” у справах Вельсу. “Сини Гліндура” за перші 9 років роботи поширили свою діяльність далеко за межі власної батьківщини, Вельсу, і за межі одних дачних зон, взявшись за англійські офіси з торгівлі нерухомістю, штаби “Консервативної партії” в Кардіффі та Лондоні. Та тепер була змінена і тактика валлійського терору – власне замість підпалів, “Сини Гліндура” застосовували бомби з годинниковим механізмом. За свідченнями підкидних листів, боротьба йшла проти “англійських колоністів і капіталістів”, оскільки ті вороги народу, «а їх вільний ринок вбиває Вельс і треба відновити справедливість». За 25 років такої активності скоєно 140 підпалів, а їхній загальний збиток досяг 1 млн. фунтів стерлінгів. Проте, як це не видається дивним, від рук валлійських патріотів ніхто не постраждав і не загинув! З 1979 р. до 1993 р. у звинуваченні в такого роду валлійських “розвагах” британський уряд засадив аж 19 осіб, проте саму організацію “Сини Гліндура” так і не вдалося розкрити. Цікаво, що оскільки всі акції “Синів Гліндура” проходили в густонаселених міських кварталах, то навряд чи були непомітними для їхніх мешканців, з чого аналітиками робився логічний висновок – “Сини Гліндура” користуються моральною і пасивною підтримкою населення, що підтверджується соціологічними дослідженнями: в цілому 57% населення Вельсу підтримують ідеї “Синів Гліндура”, але тільки 6% схвалюють їхній стиль роботи.

Мирний марш активістів радикально-націоналістичної організації “Рух на захист Вельсу”.
Кардіф, літо 1969 р.

Валлійський ультра-радикалізм тим часом продовжує існувати поряд із шотландським самостійницьким та ірландським революційним рухами: в 2001 р. колишнього фахівця з вибухівки і члена організації “Сини Гліндура” засудили за підкидання муляжів вибухових пристроїв і їх розсилку членам британського парламенту. За повідомленнями співчуваючих, в 2005 р. на день святого Давида, церковного покровителя Вельсу, група активістів під назвою “Валлійська республіканська армія” (валл. Byddin Rhyddid Cymru) увірвалася в кафедральний собор Кардіффа і замінила всі британські прапори (англ. Union Jack) на валлійські національні, а трофеї спалила з великими церемоніями в містечку Кілмер, де знаходиться монумент Ллівеліна ап Гріфідда – останнього незалежного короля Вельса.

Можна з впевненістю стверджувати, що боротьба валлійців за їхню державну та національну незалежність від британської корони триває і досі. Не дивлячись на те, що в більшості випадках активних учасників радикальних заходів не так і багато, валлійці показують неабияку силу духу та цілеспрямованість у своїх намірах. Будемо вірити, що брати по ідеї незалежності таки здобудуть свою свободу і будуть будувати самі свою державу за прикладом України чи сусідньої Ірландії.

Нехай постане вільний Вельс!

Павло КОВАЛЬОВ (м. Дніпро)

«Цікаво знати»

«Журнал «Бористен» інформаційний спонсор мега-імпрези «Козацька слава отамана Сірка - на крилах Незалежності»

24 - 26 серпня 2016 року в селищі Грушівка Дніпровської (Дніпропетровської) області буде проходити I Міжнародна мистецька мега-імпреза радикального кобзарсько-козацького змагання, декоративно-ужиткової, художньо-народної творчості та народних промислів «Козацька слава отамана Сірка - на крилах Незалежності». Автором ідеї, менеджером, художнім керівником згаданого заходу виступив відомий виконавець, депутат Дніпропетровської обласної Ради від Радикальної партії України давній приятель нашого видання Влодзімеж Забара. Ми попросили Влодзімежа Васильовича більш докладно розповісти про майбутнє супер дійство в царині української культури і духовності

- Маєстро Забара, де відбудеться мега-імпреза «Козацька слава отамана Сірка - на крилах Незалежності»? Яке головне, так би мовити, мото цього унікального мистецького дійства...

Мега-імпреза відбуватиметься в сакральному місці української нації, яке засноване легендою козацької звитяги та безстрашся, козацьким кошовим отаманом Іваном Дмитровичем Сірком, на кургані Баба-могила біля с. Капулівка Нікопольського району Дніпропетровської області (могила І.Д.Сірка), в ДОТ «ЗМІНА», який розташований на території Грушівської сільської ради ОТГ. Імпреза відбудеться під гаслом: «Легенда Іван Сірко - єдне час і покоління!»

- Головна мета імпрези, її засадничі завдання. Адже Вашу діяльність продюсера, наставника творчої молоді, організатора та координатора будь-якого мистецького заходу завжди відрізняли глибинність та потужна змістовна складова. І ми певні що мега-імпреза «Козацька слава отамана Сірка - на крилах Незалежності» не виняток...

- Безперечно, я і мої колеги завжди прагнуть надати будь-якому культурному заходу

виховний та патріотичний імпульс. В даному випадку ми вбачаємо завданням відродження та популяризація кобзарсько-козацького героїчного, декоративно-ужиткового й образотворчого мистецтва та інших народних промислів України, зростання ролі героїчно-бойової козацької культури у формуванні світоглядуйзростаннядуховностіпідростаючого покоління, збирання, вивчення та збереження національних традицій, звичаїв та обрядів українського народу, залучення широкого загалу спільноти й творчих мистців до процесу посилення національної культурної експансії в культурологічні простори іншоземних країн, встановлення культурних обмінів мистецькими проектами з демократичними країнами світу, гастрольно-виставкова співпраця патріотичних об'єднань, творчих колективів, народних майстрів промислів України із широким світовим загалом. А також збереження й розвиток героїчно-бойових козацьких традицій, пісенних традицій кобзарства й бандурного мистецтва, історико-культурної спадщини української нації, популяризація національних культурних звичаїв, серед широкого загалу світової спільноти та інсталювання національних традицій України в систему світового культурного надбання людства.

- Якщо можна коротко розкажіть про програму майбутнього потужного духовного - мистецького заходу мега-імпрези « Козацька слава отамана Сірка - на крилах Незалежності»....

- Урочисте відкриття імпрези, козацький марафон від с. Грушівка до могили І.Д.Сірка на кургані Баба-могила біля с. Капулівка, із покладанням квітів вдячності до його меморіалу, закладення каменів у фундаменти майбутніх Національного музею «Алгоритм отамана Сірка» та козацької січі-містечка «8 січей», козацька регата «Чайки Сірка» на хвилях Каховського водосховища, виставка - продаж різноманітного краму, мистецьких доробок «Грушівське торговище - ярмарок»; Видовища « Козацькі забави » : козацький турнір, гарцювання на конях, футбольна баталія, показові фехтування козацькою зброєю, змагання із бойових козацьких мистецтв, в тому числі з бойового гопака, змагання «лава на лаву», показовий виступ призерів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), козацький « ДАРТС » (лучне змагання), міжнародне вітрильне змагання за маршрутом «Грушівка-Стамбул», виступи мистецьких колективів України та зарубіжжя, представників молодіжної субкультури, фестивально-конкурсні змагання тощо; (залежить від фінансування та пожертв, яке нададуть спонсори, меценати, добровільці тощо!).

- А що планується окрім мистецької програми?

- Врамках імпрези ми хочемо провести додаткові сей-шени : прес-конференції, семінари, «творчі круглі столи», творчі лабораторії, майстер-класи, презентації мистецьких друкованих видань, творів та доробок різноманітного мистецтва, творчі зустрічі з діячами культурно - мистецької царини, дослідниками-науковцями тощо. Це все обумовлює – широкий загал учасників, в тому числі представники зарубіжних козацьких товариств та фондаций, які бажають взяти участь у імпрезі, без вікових обмежень, творчість та мистецтво яких пов'язане і з Козацькою Добою, і з національною бойовою спадщиною, і з різними жанрами та напрямками народної творчості, і з молодіжною національною субкультурою тощо, в тому числі : соло-виконавці, мистецькі гурти, аматорські та професійні театри, творчі спілки, асоціації, патріотичні товариства та фундації, майстри декоративно – ужиткового й образотворчого мистецтва різних країн, навчальні заклади культури та інші заклади освіти, громадські організації та їх об'єднання тощо.

- І хто виступає Вашими помічниками?

Власне яке організації та об'єднання докладуть зусиль для проведення цього величного свята?

- Співзасновниками імпрези виступили гаданий час Всеукраїнська творча спілка «Асоціація діячів естрадного мистецтва України», Грушівська сільська рада ОТГ Дніпропетровської області, Козацький благодійний фонд «Меморіал Славетного Кошового отамана Війська Запорозького низового Івана Дмитровича Сірка», козацьке товариство « Козацька варта Батьківщини», козацький відокремлений підрозділ «НОВА СІЧ», компанія «REMI». І ще особливо приємно зазначити що інформаційним спонсором нашого мистецького заходу виступає журнал всесвітнього українства щомісячник «Бористен». Також зацікавлених осіб , спонсорів, меценатів, добровільців та бажаючих просто допомогти, просимо звертатися на адресу: Україна, 49008, м. Дніпро, поштове відділення № 8, а/с № 775; e-mail: sirkomegafest@ukr.net , dniprostrada@ukr.net , довідки за : м.т. +380(95)006-06-36 , т/факс +380(56)770-88-13.

"Україна і світ"

Дослідники з'ясували, чим відрізняються українські діаспори Німеччини та Польщі

Берлінський Інститут європейської політики (IEP) та варшавський Інститут публічної політики (ISP) провели у Польщі та Німеччині спільне дослідження українських діаспор у цих двох країнах. Його автори вважають, що українці, які проживають у Євросоюзі, можуть допомогти впровадити європейський спосіб життя та європейські цінності в Україні, передає "Німецька хвиля".

У Німеччині за останні десять років число українських громадян зросло в кілька разів. 1995 року їх було близько 30 тисяч, зараз – майже 130 тисяч, дві третини з них – жінки. Більшість українців та українок перебувають у Німеччині за сімейними обставинами (вийшли заміж за німців), навчаються чи працюють.

Всього в Німеччині проживають понад вісім мільйонів іноземців (9,3 відсотка загального населення в 2014 році), і на тлі таких численних громад як турецька (1,5 мільйона), польська (670 тисяч) чи італійська (570 тисяч) українська діаспора ледь помітна.

У Польщі найбільша група іноземців – саме українці. На другому місці – росіяни, на третьому – білоруси, на четвертому – в'єтнамці.

Торік, розповіла Агнешка Лада з ISP, Польща видала українцям 900 тисяч віз для тимчасового перебування та роботи в країні. "Якщо в Берліні на кожному кроці лунає турецька, арабська, польська чи італійська мова, – зазначила вона, – то єдина іноземна, яку я чую скрізь у Варшаві, – це українська. Чи російська, якщо мігранти зі сходу України".

Ще більшою популярністю, ніж німецькі, користуються в українців польські вузи. За навчання, щоправда, потрібно платити, але, наголосила Лада, 27 тисяч українських студентів в Польщі (це половина всіх студентів-іноземців) вважають, що краще це робити офіційно й отримувати європейську освіту, що обіцяє досить добрі перспективи, ніж по-чорному завдяки хабарам в самій Україні.

До відомих подій в Україні наприкінці 2013 – на початку 2014 року українська діаспора в Німеччині була, радше, пасивною та інертною. Якщо її представники чимось і займалися, розповів Юліан Плоттка із IEP, то підтримкою національно-культурних традицій.

Ситуація, за його словами, радикально змінилась після Майдану, який призвів до численних, а іноді й спонтанних політичних акцій українців, що проживають у Німеччині, – демонстрацій, мітингів, пікетів, інформаційних кампаній, ініціатив, спрямованих на

надання допомоги пораненим у Києві, а згодом – українській армії. Потім, вказав Плоттка, дії української діаспори стали більш організованими та професійними. Майдан, анексія Криму, війна на Донбасі та російська пропаганда стали катализаторами громадянської активності українців, що живуть у Німеччині, заявила його колежанка Людмила Мельник.

Автори дослідження звернули увагу на відмінне ставлення польського та німецького суспільств до конфлікту в Україні, що виявилось, приміром, у тому, що в Німеччині активну діяльність на підтримку нової влади в Києві спочатку розгорнули лише чисто українські ініціативні групи, а в Польщі – спільні польсько-українські.

"На відміну від Німеччини, у Польщі нікому не потрібно доводити, що Росія – агресор, – каже Агнешка Лада. – Це всім очевидно, тож не виникає питання про те, чи слід допомагати Україні, що є жертвою цієї агресії".

А ось серед організацій, створених у Німеччині українцями, які порівняно недавно прибули сюди, є й такі, що підтримують сепаратистів на Донбасі. Але спроби залучити їх до дослідження виявилися марними. "На наші прохання про інтерв'ю, – розповів Юліан Плоттка, – ми або взагалі не отримали відповіді, або відповідь була негативною". Нагадаємо, депутат наголосила на важливості відновлення повноцінного телевізійного і радіомовлення з України на Молдову.

Ярина Вілінська

«Новини культури»

Не знімати із ранку до ночі: *Vogue* вкотре відзначив популярність українських вишиванок

Журнал *Vogue* вкотре відзначив популярність українських вишиванок у світі моди. Цього разу про цей феномен журналісти «біблії моди» розпитали українську дизайнерку Юлію Магдич. «Усі хотіли [після Революції Гідності] підкреслити свій патріотизм. Найпростішим способом було носити вишиванку. В Україні тепер є традиція одягати вишиванку по п'ятницях — це абсолютно нова традиція. Це почалося через 4-5 місяців після революції у великих компаніях», — говорить Юлія Магдич. Вона запустила власну лінію одягу приблизно в той самий час — після того, як друзі почали позичати одяг з її великої колекції вінтажних вишиванок.

«Її власна барвиста колекція, на якій представлена вишивка від польових квітів до чудернацьких співочих птахів, зроблена так, щоб її можна було носити від ранку до ночі. Пара підборів миттєво перетворює її сукні з повсякденних на вечірні», — пише *Vogue*.

Юлія Магдич є першим українським дизайнером, чий одяг представлений у Selfridges.

А нещодавно вишитою сукнею її авторства похвалилася у Instagram відома актриса та співачка Келлі Осборн, донька знаменитого рокера Оззі Осборна. Нагадаємо, раніше журнал *Vogue* відзначив, що після подій Майдану українська індустрія моди пережила власну революції — модним стало все Made-in-Ukraine.

Рецепти української кухні

РАГУ ІЗ ГАРБУЗА

Складники

Для маринаду:

Сіль 10 г (1 чайн. ложка)
Цукор 8 г (1 чайн. ложка)
Лимон 15 мл (1 стол. ложка)
Чабер 2 г (або якась інша запашна трава на ваш смак)

Для страви:

Гарбуз 1 кг (приблизна вага, без серединки з

насінням. Гарбузову м'якоть пократити на середні шматочки і скласти, наприклад, у літрову банку – потім зручно буде час від часу струшувати мариновані шматочки гарбуза. Гарбузову м'якоть скропити лимонним соком, приправити цукром, сіллю, чабром і залишити маринуватись, поки готуватиметься м'ясо.

Мелене м'ясо приправити сіллю, сформувані невеликі кульки і легко обсмажити їх на олії в глибокій пательні чи каструлі – аби пізніше до неї помістити всі інгредієнти рагу. Далі зменшити вогонь, накрити м'ясо і тушкувати, аж поки не зм'якне (1-1,5 год). Якби рідина википіла, долити 1-2 стол. ложки води.

Мариновані шматочки гарбуза (маринад не виливати!) розподілити поміж м'ясними кульками, приправити рагу скибочками часнику, трохи посолити (1/2 чайн. ложки соли) і тушкувати ще 10 хв, не перемішуючи, щоб шматочки гарбуза

насінням і шкірки)

Яловичина 500 г (мелена, фарш)
Часник 15 г (3-4 зубчики)
Томатна паста 12 г (1 чайн. ложка)
Борошно пшеничне вищого ґатунку 25 г (1 стол. ложка)
Олія 30 мл (2 стол. ложки)
Сіль 5 г (1/2 чайн. ложки)

не розквечаялись.

Тим часом підготувати соус – до гарбузяного маринаду підмішати 1 чайн. ложку томатного пюре, 1 стол. ложку борошна і все разом вилити до рагу, знову ж таки, намагаючись рівномірно розподілити соус по всьому рагу, бо перемішувати вже не будемо.

Довести рагу до кипіння, почекати, поки соус загусне і – вуаля, рагу із гарбуза готове. До вашої уваги інші рецепти овочевих рагу: чахохбілі з куркою, літне рагу із кабачків, вегетаріанське рагу з грибів і баклажанів, овочі 'під гриль'.

РЕКЛАМА

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MIST з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST MEEST
migmm

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by iimaginstudio.com

Агрокорпорація СТЕПОВА – одна з найбільших і провідних корпорацій, яка займається повним циклом виробництва насіння. Місія корпорації полягає у наданні покупцю насіння кращої якості, яке відповідає найвищим європейським стандартам.

На сьогоднішній день «Степова» налічує понад 13 000 га землі, розташованої в східній частині України.

Компанія має сучасний логістичний центр, що забезпечує швидкість і зручність у своєчасному отриманні готового рішення з відвантаження насіннєвого матеріалу для наших клієнтів.

Україна, м. Дніпропетровськ,
вул. Калинова, 3

телефон: +38 (0562) 399-101

факс: +38 (056) 370-47-31

телефон: +38 (095) 794-79-38

E-mail: td.stepova@gmail.com

Державне агентство
лісових ресурсів України

<http://dklg.kmu.gov.ua>

Акція
**Майбутнє
лісу
у твоїх
руках!**

Візьми участь в акції – посади своє дерево!